

REGGEL

SZERKESZTŐSÉG ES KIADÓHIVATAL:
VI. KERÜLET, TEREZ-KORUT 52. SZÁM
SZERKESZTŐSÉG ES KIADÓHIVATAL
TELEFON: AUTOMATA 278-82 ES 278-83

MEGJELENIK MINDEN HÉTFŐN REGGEL

Előfizetési ár (csak vidékre) egy négyed évre 2.40 pengő. Egyes szám ára 30 Groschen 3 dinár, 1.20 líra, 2 francia frank, 10 lei

FELELŐS SZERKESZTŐ: LÁZÁR MIKLÓS

TELEFONOK VASÁRNAP DELUTÁNTÓL
REGGELIG: 303-30, 310-10

XI. évfolyam

Budapest, 1932 november 14

46. szám

Vasárnap országos jelentőségre emelkedett Friedrich és Hóman elkeseredett birkózása a székesfehérvári mandátumért

Nagy Emil élesen megtámadta Friedrich Istvánt, aki kijelentette, hogy durva becsületsértés miatt bíróság elé állítja a volt igazságügyminisztert

A választóközönség ellenzéki hangulata megnövelte Friedrich győzelmi kilátásait: jövő vasárnap fej-fej melletti küzdelem indul

Székesfehérvár, november 13.

(A Reggel kiküldött tudósítójától.) Hóman kultuszminiszter és Friedrich István megütközésének választási izgalmi vasárnap olyan szenvedélyes erővel robbantak ki, amire alig volt példa az ősi koronázó város falai között. A miniszteri segédlettel és tízenyolek képviselővel főlvonuló egységes párt és a parlamenti ellenzéknek Friedrich támogatására főlvonult vezető tagjai

reggeltől késő estig nem kevesebb, mint tíz-tíz népgyűlést tartottak a város különböző pontjain.

Friedrich István

Hóman Bálint

A husz népgyűlés legalább tízezer embert mozgósított, az elhangzott szónoklatok, korteszéddek száma pedig jóval meghaladta a százat. Minden jel arra mutat, hogy a két jelölt jövő vasárnap fej-fej melletti elkeseredett és izgalmas küzdelemre lép egymással és minden azon fordul meg, hogy a hatalom eszközeivel, a függő elemek főlvonultatásával

ellensúlyozni lehet-e az óráról órára növekvő ellenzéki lelkesedést. Az egységes párt sereg-szemléje során a legnagyobb érdeklődés Nagy Emil szereplése felé fordult, aki egy héttel ezelőtt hagyta ott ellenzéki fegyvertársait és most a kormánypárt csatasorából fordult ellenük.

E szembefordulás olyan izgalmas eseményekkel szelgált, amelyeknek a bíróság előtt lesz folytatása.

Nagy Emil ugyanis a kultuszminiszter programbeszéde után felszólalva, óriási föltűnés közben a következőket jelentette ki:

— Friedrich István a szeretetreméltó szelhámos-politikusok mintaképe.

Minden szava angyal elköpzeltetéséről tanuskodik. Ha szelhámost mondtam, nem érttem rossz értelemben. Friedrich István azonban lényeg az az ember, aki angyalí módon mondja, ami nem igaz. A politikában ez megbecsülhetetlen tudomány.

Beszédét pedig így fejezte be:
— Itt dől el Székesfehérvártól az ország sorsa.

Itt dől el, mi kell az országnak: tisztesség, munka, vagy szelhámos ígéretek tömege.

Friedrich István a kora délutáni órákban értesült Nagy Emil délelőtti támadásáról és erről a következőket mondotta A Reggel-nek:

— Megbeszéltem az ügyet barátainnal és elhatároztam: nem terellem lovagias utra, hanem a bíróságnál fogok elégtételt keresni.

Durva becsületsértésért bepörölöm Nagy Emil.

Nem hiszem, hogy a népgyűlésen jelen volt többi egységspárti urak azonosíthatták magukat ezzel a támadással. Az volt az elhatározásom, hogy csak elvi harcot vívok, nem engedem a választási küzdelem személyes tere át-siklani és ettől az elhatározásomtól esztul sem térek ek.

Emésztési zavarok

Azt olvassuk az újságokban, hogy Bukarest utcáin nem tanácsos magyarul beszélni. Párisban sem volt tanácsos németül beszélni több mint félszáz év előtt, Elzszáz-Lotharingia elvesztése után, mert a francia nacionalizmus kihívásnak tekintette, ha utcán, vendéglőben, színházban annak a nemzetnek nyelvét hallotta, amely két gyönyörű tartományát a győztes jussán letépte az anyaország testéről. A gall sovinizmusnak ezt a fékezhetetlen és olthatatlan gyűlöletét megértette a művelt Európa, sőt megértették a németek is, akik két évtizedig elkerülték Párisot és ha már odautaztak, csak egymás közt beszéltek Goethe nyelvében. A bukaresti hazafiság kitöréseit értetlenül kell hogy nézze az egész világ! Románia a világháború után 103.000 négyzetkilométer magyar területet és két és félmillió magyar lelket nyert a páris környéki kockajátékon. Neki hatot, nekünk vakot vetett a kocka! Most aztán, amikor egy történelmi tragédia folytat, amelyhez képest Shakespeare összes művei suvíkszok, legmerészebb fantáziájukat is tulszárnyalóan meggyarapodtak: a Romániába bevezetett magyarokat egyrészt némaságra akarják kárhóztatni, másrészt furkósbottal akarják megakadályozni, hogy Nagyrománia fővárosában magyar nemzetiségű polgárok kenyérkereséshez jussanak. Az ilyen nemzetmentő és államalkotó politikai irányzatot nemcsak nekünk magyaroknak, hanem a pápuáknak is nehezebb megérteni, mint a fábul vaskarika problémáját. A mult hét bukaresti utcája, a magyar sajtóorgánum irodahelyiségének földulása és szétrombolása, a magyar éttermek attakirozása, az étezerkötetes könyvtár széttagozása az ősi sárban, — a legelfogulatlanabb és legtárgyilagosabb olvasóban is azt az impressziót kelti, mintha az új Románia avantgardistáin sulyos testi és lelki emésztési zavarok mutatkoznának. Vajjon milyen arcot vágnak ehhez Európa éjszakájában a szabadságjogok és emberiség örökmécsesével botorkáló nagy francia, angol, belga és amerikai státusférjak? Már a történelmi hüség kedvéért is meg kell állapítani, hogy a román kormány a tüntető hősök erkölcsi és anyagi hártvéseit a leghatározottabban elítéli. Lapzártái hiányoznak értesüléseink arról, hogy a magyarok vagyoni és testi épsége ellen elkövetett büncselekményeket követte és milyen tempóban követte a megtorlás. A háboruelőtti Seotus Viatorok az angol, francia és amerikai nyilvánosságot úgy informálták, hogy a magyar sovinizsita politika másodrendű polgárokka degradálja az idegen fajokat, gazdaságilag guzsbakóti fejlődésüket, politikailag kismennyi és társadalmilag kiközösíti őket. A háboruelőtti magyar politika nem eszményünk és nem eszménye annak az új Magyarországnak sem, amelynek kiftünően iskolázott, elmélyedő, előrelátó és céltudatos reprezentánsai — fél évtizedet sem adunk neki — föltartóztathatatlanul megszállják a közélet minden posztját. De, ha egy Marslakó szigorú lelkiismeretességével és rideg pártatlanságával lapozzuk is át 1867-től 1918-ig a mult annálesztét, találkozzunk ott bizony szép számmal balkezes intézkedésekkel, a pszichológia hiányával, a koncepciótlanság túltengésével, elbizakodott, mokánybercis rendelkezésekkel, de olyan esztelen és szívtelen vandalizmusnak, amelyről a bukaresti utcák tanuskodhatnak, nines párja a háboruelőtti évtizedek magyar közigazgatási, rendőri és politikai történetében.

Ha majd Ön is rájön,
Alkalmadtán csak,
Az igmandi
Szorulásban szenvedőknél,
Emésztési hiányoknál pedig
Későbbi problémáit!

Hasznos tudni,

hogy a derüs hangulat, a jó közérzés mindig a gyomor és belek kifogástalan működésétől függ.

**Szorulásban szenvedőknél,
emésztési hiányoknál pedig**

Schmidthauer természetes Igmandi keserűvíze válik be legjobban.

A kultuszminiszter programbeszédé

A kultuszminiszter vasárnap délelőtt a Szent István-teremben, Friedrich délután a régi Uránia-mozgóban mondotta el programbeszédét. Hónam mindenekelőtt gróf Károlyi Gyuláról emlékezett meg és kijelentette, nagy tisztességnek tartja, hogy annak a férfinak mandátumát kínálják föl neki, akiben politikai boríték és ellenfelei egyaránt a becsület, az aldatlanság, az önmegtartóztatás és a kötelességtudás ragyogó példaképet tiszteltek.

— A kormány a lelki regenerációban — folytatta programbeszédét a kultuszminiszter — a nemzeti lelki egyensúlyának a helyreállításában, a szellemi egység megteremtésében látja politikai sikerének első és legfontosabb tényezőjét. Nem vagyok otthon a kicsinyes pártpolitikai küzdelmek világában, nem is akarom ezt ismerni, még kevésbé használni az ott divatos alantas eszközöket.

Miként a tudományban, a politikában is az igazság földerítésére törekszem.

Ma egész Európa sorsdöntő világnézeti harcban áll, ilyen időben nincs helye a kicsinyes pártoskodásnak. A királyság ősi eszményének és ősi rendjének, a polgári demokrácia gondolatának és a magyar függetlenségi eszmének hangos hírdetőit, ott látjuk a legitimitás eszméjét, a polgári gondolatot és a nemzeti ideált tagadó nemzetközi szociáldemokráciával egy táborban. Megdöbbenéssel látjuk, hogy

az ugynevezett ellenzéki gondolat,

hogy a kicsinyes és szűk horizontu ugynevezett „pártpolitikai szempont” mily téves utakra csábít egyeseket.

A kultuszminiszter ezután azt fejtette, hogy a királykérdést újabb pártpolitikai jelszólattal igyekeznek kihasználni és ezzel visszavonást kelteni. A választójog kérdéssel kapcsolatban megállapította a kultuszminiszter, hogy a magyar nép megérett a titkos választójogra, majd így folytatta:

A pénzügyminiszter olyan adó- és illetékrendszert kíván életbeléptetni, amelyet minden állampolgárral szemben az igazság és méltányosság szelleme hat át. Azt az óhaját, hogy a létező minimum határára alul kereső iparosok az inszégód alól fölmentessenek, a létező minimum fölött álló kisebb jövedelműek pedig méltányosabb adókulcs szerint adóztatassanak meg, a pénzügyminiszter megfelelően honorálta és a legközelebbi minisztertanácsos már be is mutatja ide-egő rendeletének tervezetét.

A kultuszminiszter programbeszédét több ízben közbeszólások zavarták meg, néhányan Friedrich Istvánt éljenzék, amire a kultuszminiszter így reflektált:

— Éljen Friedrich, éljen minem magyar ember! En is tudok kiabálni. Vagy meghallgatnak, vagy kiemnek!

Amikor a rendőrfőfelügyelő ki akarta vezetetni a közbeszólókat, Hónam miniszter nem engedte.

— Nem szabad bántani senkit. Én meggyőzőn akarok és nem veszekedni.

Kállay Miklós földművelésügyi miniszter szólalt föl ezután és két bejelentést tett. Először, hogy rövidesen

törvényjavaslatot terjeszt a képviselőház elé husz új magyar falu megépítéséről, másodsor, hogy 895 millió pengőért 750 millió pengőre próbálja a kormány leszállítani az idén a költségvetést.

Végül azt hangoztatta, hogy státáriumot kér a panamistákra, de a rágalmozókra is és azokra a tolvajokra, akik tolvajt kiabálnak. Nagy Emil és Dési Géza felszólalása után Szilágyi Lajos beszédével fejeződött be az egységspárti négyülés, aki szemrehányást tett az ellenzéknek, mivel tizenhárom év alatt „nem tudott arra az erkölcsi magaslatra emelkedni, hogy egymással megegyezzenek”.

Rassay — Friedrichről

Az ellenzéki képviselők vasárnap kora délután a Kereskedelmi Csarnokba kísérték el Friedrich Istvánt, aki kijelentette, hogy kizáróan nobilis eszközökkel kíván küzdeni a székesfehérvári mandátumért.

— A mi harcunk — mondotta — nem személyek, hanem a rendszer ellen irányul, amelynek bűnöseit felelősségre kell vonni!

Nem foghatunk össze olyan párttal, amely türte, hogy egy elhunyt miniszter magánadósságait állami pénzekből fizessék ki, népfőlt elmen elkraceholt előkelőségek kasztélyait vásárolják meg, megfelelő felárat számítva.

A régi rendszert most csak megfejelték és most itt, Székesfehérvárot kalózlógó alatt harcolnak, mert szegyenik, hogy az egységspárthoz tartoznak.

Rassay Károly megállapította ezután, hogy Friedrich István az egész ellenzék jelöltje.

A jogrendért folytatott küzdelem évekig gunya tárgya volt ebben az országban, pedig a világ-gazdasági életbe való belekapcsolódást teszi lehetővé a jogrend minden sérelme.

Itt valaki halkán közbeszól:

— Hát a Friedrich-kormány alatt milyen volt a jogrend?

Rassay rögtön válaszolt:

— A Friedrich-kormány óriási erőfeszítéseket tett a rend föntartására és ha itt nem mutatkozott megfelelő eredmény, ebben éppen azok voltak hibásak, akik oktroj után magukhoz ragadták a hatalmat és tíz éven keresztül gyakorolták.

Friedrich az atrocitásokkal szemben státáriumot követelt, türekvésének akadályait azonban keressék meg éppen abban a társaságban, amely továbbra is a mostani kormányzatot akarja folytatni.

Azt mondják a tulajdonon, könnyű kritizálni, én pedig azt mondom, még könnyebb botorul és rövidlátóan kormányozni.

Gömbös, amikor bemutatkozott az egységspártban, Bethlen úgy üdvözölte őt, mint a párt fiát.

A párt nemzette Gömbüst, Gömbös nemzette kormánya tagjait, a kultuszminiszter ur tehát nem mondhatja, hogy neki semmi köze az egységspárthoz, ilyen könnyen egy nagyapától nem lehet megszabadulni.

Ha az egységspárt jó volt arra, hogy az újra rájáratmaszkodva megalakultást, hogy átvégység tőle a letári vagyont, akkor nem lehet a vagyonátörház szabályainak féltételével azt mondani, hogy a tartozásokért pedig nem vállalok felelősséget. Mesteres intézkedésekkel szanálni lehet egyeseket, a privilegizáltakat, de nem azt az óriási tömeget, amely az ilyen intézkedéseknek csak a hátrányában részesül. Arra kell törekedni — és éppen ez nem látom a kormányzat politikájában —, hogy

egyenletesen leszállítsuk az iparcikk árát olyan nivóra, amely a természetes kiegészítődést fogja jelenteni.

De az iparcikk árának leszállítását gyermekek szónoklatokkal nem lehet elérni. Leszállítani az árakat akkor lehetséges,

ha elsősorban a legnagyobb drágító, a magyar állam kezdi meg a leszállítást, ha a szén, a cement, a mész, a vas stb. árai mennek lefelé s ezzel egyidejűleg lefelé tendálnak a vasut, a posta stb. tarifái is.

Bródy Ernő megállapította ezután, hogy Friedrich István miniszterelnökkorában megalkotta és azóta mások elközelték a titkos választójogot, Pallavicini György ögróf pedig azt fejtette, hogy ha ma titkosan szavazhatna a nép, tulajdonképpen nem is lenne választás, mert a tömegek egységesen állnak az ellenzék és Friedrich István mögött.

Friedrich István programbeszédé

Friedrich István vasárnapi programbeszédé alkalmából nemcsak a régi Uránia-mozgó helyisége telt meg zsúfolásig, hanem a mozi udvara és a környékbeli utcák is, úgy, hogy

több mint háromezer főnyi lelkes közönség hallgatta végig az ellenzéki beszédet.

Mindenekelőtt Hegyemei Kiss Pál jelentette be, hogy a független kiszagapárt szívével és lélekkel áll Friedrich István mellé, aki a titkos választójogot annakidején törvénybe iktatta, Friedrich az ellene intézett délelőtti támadással kapcsolatban csupán annyit jegyezt meg, hogy

tiszta pengével akarja a választási küzdelmet megvívni és nem követi a kormánypárt tulbulgöz neofitáját a fenegyerekesedés útján.

— Nekünk nincs szükségünk gyalázkodásra — folytatta —, a mi igazságunk úgy dűbörög már a föld alatt, hogy azt nem lehet visszatartani. Jellemző, hogy nem politikai párt áll velem szemben, hanem a hatóságok és az adóállérekéből fizetett főispán mint főkortes. Aftestették a cégtáblát és csak a primást cserélték ki. Az egyik kontrásból lett a primás, aki odaült brácsásnak és a nagybögös s a klarinétos is a régi. Nekem nem imponálnak azok a politikusok, akik a nép előtt árványhajás kalapot hordanak, a képviselőházban azonban fölteszik a csörgőspikát.

Követelem, hogy a hatóságok tartsák távol magukat a választási küzdelemtől!

Elközelték a titkos választójogot az életből és bele-tették a program lomtarába. Tizenkét év könnyelmű gazdálkodása megtörölés nélkül nem maradt.

Sigay Antal gróf azt fejtette, hogy ugyanaz a kormányzat és párt, amelynek uralma alatt a mai katasztrófába került az ország, nem lehetnek alkalmasak a válság megoldására. Rassay Károly beszélt ezután, aki fölvette a kérdést, vajon kik támogatják Székesfehérvárot a kormánypárti jelöltet.

— Ezek az urak — mondotta Rassay — nemrégem meg Károlyi Gyula gróft támogatják. Károlyi gróf azonban kilépett az egységspárthól, Nagy Emil belépett és ők ma délelőtti Nagy Emilért telkesedtek. És éppen Nagy Emil támatta meg ma Friedrichöt.

Üllői-uti pálya. — Vasárnap, november hó 20-án 2 órakor

Ferencváros—Ujpest

Előtte 12 órakor

Hungária—Budai „11”

kettős bajnoki mérkőzés

ROYAL APOLLO

CSÜTÖRTÖKI PREMIERJÉNEK SZENZÁCIÓI:

WILLY FORST

5 UJ ROBERT STOLZ-SLÁGERT ÉNEKEL!

LIANE HAID

CSODÁS SZÉPSÉGE 50 FÉRFISZIVET HÓDÍT MEG!

ÁRKÁDIA HERCEGE

500 MEGLEPETÉST ÉS FRAPPÁNS FORDULATOT TARTOGAT!

Szélhámoskodásról beszél! (Viharos derűtlenség. Tom-boló: Eljen Friedrich-főlkialítások.)

A Károly-kormány tizenhárom hónapja alatt sok esztét (töltött Nagy Emillel és ő sohasem volt meglegelve, mert sohasem voltak elég ellenzékiek. Azt követelte, hogy a kereszténypárt menjen azonnal ellenzékibe és ő azonnal be fog lépni hozzájuk. A kereszténypárt nem ment ellenzékibe és Nagy Emil belépett — az egységes pártba.

Vajon ott löbb ellenzéki-séget talál? A cégtábla átfestését nem fogjuk megengedni. Az üzletáruházas törvényo szerint, aki átvessi az üzletet, köteles átvenni a terheit is. A hatalmat, az aktívokat átvenni, de a terhekre azt mondani, hogy ezek engem nem érdekelnek, olyan ügylet, amely a hitelezők kijátszásának bűnselekményét jelenti.

Az egyetlen helyes út az lett volna, hogy amikor 1931 augusztusában kiderült a szélhámoskodás — mert igenis volt a magyar közéletben szélhámoskodás —, meg kellett volna kérdezni a nemzetet.

Ha volt politikai szélhámoskodás, akkor ez volt az.

Ha volt ellenzéki politika, amely nem a demagógia útját járta és nem légyarákat épített, hanem keserű igazságokat hirdetett, az volt, amelyet mi hirdettünk Friedrich Istvánnal együtt.

Gyakorlati feleleteket várt volna ma a közönség a kormánytól a legelőbb kérdésekre, helyett mit kapott, sekélyes vicceket és izléstelen gombaságo-kat. Ezen az oldalon 13 év becsületos, komoly ellenzéki politikája áll, a másik oldalon ábrándozás és gúnyosság a komoly problémákkal való szembenézésben. Ez a választás esakugyan országos jelentőségű

lesz, ez a választás fogja megmondani, lehet-e dajkamesekkel elkápráztatni a nemzetet, vagy pedig a nemzet meglegelve a 13 év politikáját, egy valóban új stílust követel új emberekkel, új rendszerrel, új erkölcsökkel!

Pallavicini György őrnagy, Bródy Ernő, Kun Béla és Tauffer Gábor felszólalásaival fejeződött be a mindvégig lelkes hangulatu gyűlés.

A tulajdenképeni izgalmak azonban csak az esti órákban következtek.

Az egységespárti képviselők ugyanis akkor érkeztek meg az ipartestületbe, amikor ott zsúfolt ház tapsolt Kun Bélának. Egy rendőrfőfelügyelő lépett közbe, felszólította Kun Bélát, fejezze be beszédét, mert 7 óra van és ekkorra az egységes párt jelentette be ipartestületi látogatását. A hallgatóság tiltakozott a rendőrség közbelépése ellen, Friedrich Istvánt ellette és bár Kun Béla abbahagyta beszédét, továbbra is Friedrich mellett tüntettek és az egységespárti képviselők az utcáron várakoztak. A rendőrfőfelügyelő erre emelt hangon figyelmeztette a hallgatóságot, hogy aki nem marad teljes csöndben, azt híveztetik.

A jelenlevő iparosok erre kiadták a jel-szót: „Akkor valamennyien elmegyünk!” Így is történt. A közönség nagyreze távo-zott és az egységespárti képviselők meg-fogyatkozott hallgatóság előtt kezdheték meg beszédeiket.

Az ipartestület előtt képezcényelt rendőrök osz-latták szét a tömeget és az általános izgalom csak a késő esti órákban csillapodott le.

Ludvig Dénes

Az olasz király Gömbös miniszterelnököt vasárnap másfélórás kihallgatáson fogadta

A miniszterelnök déiben elutazott Písából és ma reggel 9 óra 50 perckor érkezik Budapestre

Pisa, november 13.

(A „Magyar Távirati Iroda” jelentése.) Gömbös Gyula miniszterelnök a Duce különyozatán vasárnap reggel 5 órakor Písába érkezett. A különyozat a pisai pályaudvaron várakozott. Vasárnap délelött 11 órakor **Raymondí ezredes, Viktor Emánuel olasz király szárny-segége** autón a pályaudvarra érkezett és föl-kereste Gömbös Gyula miniszterelnököt, hogy San Rossoreba, a királyhoz vezesse. Gömbös miniszterelnök **Raymondí** ezredessel, **Höry** kőrinnáli követvel, báró **Apor Gábor** követségi tanácsossal, **Winckler** miniszteri tanácsossal, **Colonna** herceg budapesti olasz követ, valamint **Baldoni** és **Teliani** követ kíséretében három autón 10 óra 40 perckor érkezett San Rossoreba, ahol

a királyi palotában ünnepélyesen fogadták.

Viktor Emánuel olasz király tábornok ezgyenruhában, mellén a magyar érdemrend nagykeresztjével dolgozószobájában fogadta Gömbös Gyula miniszterelnököt. A kihallgatás rendkívül szívélyes formák között folyt le. Gömbös Gyula miniszterelnök átadta Viktor

Emánuel olasz királynak **Horthy** kormányzó szívélyes üdvözlését és tolmácsolta a Nagy Lajos király nevét viselő 6. magyar gyalogezred hódelolatát és tiszteletét. Az említett gyalogezred-nek Viktor Emánuel olasz király a tulajdo-nosa.

A miniszterelnök kihallgatása másfélóra hosszát tartott.

A kihallgatás végén megjelent az olasz királyné is. Utána Viktor Emánuel és környeze, valamint Gömbös Gyula miniszterelnök és kísérete az ebédlőbe vonult, ahol villásreg-geli volt. A villásreggeli Gömbös miniszterelnök a királyné mellett foglalt helyet. Az olasz királyné rendkívül szívélyesen beszélgetett Gömbös miniszterelnökkel. A villásreggeli után cecele volt, amelynek befejeztével Gömbös Gyula miniszterelnök egy órákor buscút vett az olasz királytól és kíséretével Pisa látványosságainak megtekintésére indult.

Gömbös Gyula miniszterelnök 1 óra 30 perckor tért vissza a pisai pályaudvarra és fölzállt a különyozatba. A Duce különyozatával elindult Budapest felé.

Moszkvában az éhező tömeg zavargá-sokkal, az állami élelmiszerüzletek megrohanásával és kifosztásával ünnepelte a bolsevizmus 15. évfordulóját

Moszkva, november 13.

(A Reggel tudósítójától.) A bolsevikki forradalom 15 éves fordulóját a szovjetkormány közel egy hétig tartó ünnepségekkel ülte meg, amelyek szombatn délután értek véget. Napokn keresztül pihent a munka az orosz fővárosban és a nagy iparközpontok valamennyi gyárterületén a munkások üzentésél 15—20%-kal, a katonákét és rendőrökét 30—50%-kal emelte föl a kormány. A hetek, sőt hónapok óta a multvi adagok kétharmadára leszorított ételmezést külön adagokkal kípólták, rengeteg

mennyiségű konzervet, szárított gyümölcsöt és dohányt gyűjtöttek össze a fővárosban, amit a munkások és hivatalnokok közt szétosztottak. Ennek ellenére

a hangulat egyáltalában nem volt túlságo-san lelkes.

Alig néhány nappal az ünnepségek megkezdése előtt Moszkva valamennyi negyedében éhségzavargások törték ki. A tömeg, amely

főleg asszonyokból és gyermekekből állott, megrohanla az állami boltokat és kifosztotta őket, anélkül, hogy a rendőrség és katonaság túlságosan erélyesen beavatkozott volna. Ezek a szerenesétlen nők és gyermekek a rideg moszkvai öszben órák hosszát kénytelenek sorbaállni a szövetkezeti boltok és elosztó-helyek előtt és amikor végre bekerülnek az ajtón, akkor rendszerint nem hallanak egyebet, mint egy szót: elfogyott.

Elfogyott a kenyér, a cukor, a tea, a vaj. A hus egyenesen ritkaságszámba megy.

Persze a szabad piacon, ahol a falusi termelőszövetkezetek árusítják termékeiket, nagy bősé-gben kapható vaj, tej és baromfi, de az árak olyan magasak, hogy azokat igen kevesen tudják megfizetni. A szovjetkormány mégis kénytelen volt ezeknek a cikkeeknek a szabad-forgalmát megengedni, abban a reményben, hogy ennek ellenében a parasztárság legalább a gabonát be fogja szolgáltatni.

De hiába volt a csalagtatás, hiába állítottak a falusi szövetkezetek élere megbízható bolsevistákat, a gabona mégsem gyűlt be és ma, három hónappal a termés betakarítása után, körülbelül csak a felét szolgáltatták be annak a gabonamennyiségnek, amelyre az évi term-szerint szükség volna. Nem esoda, ha

nyomott és haljóslatu hangulat uralkodik Oroszországban, még a bolsevizmus vezér-karának tagjai között is.

Három héttel a 15 éves évforduló megünneplése előtt 22 vezetállásban levő kommunis-tát volt kénytelen a pártvezetőség a pártból ki-zárni és még nagyon sokan vannak olyanok, akik az ellenzék nézetét osztják.

— Németország vasárnap ismét választott. Berlinből jelelti A Reggel tudósítója: Vasárnap újra választások voltak Németországban: Szászországban községtanácsi választást tar-tottak, Lübeckben pedig a városi tanács új tagjait választották meg. Szászország lakos-sága ebben az évben már hatodszor választ, így nem esodálható, hogy a választásokon való részvétel aránya ezuttal igen alacsony volt. Jelentősebb politikai összetűzésekre sem ke-rült sor. Lübeckben ezzel szemben a jelek szer-int olyan nagy érdeklődés mutatkozott a vá-lasztás iránt, hogy több szavazatot adtak le, mint a legutóbbi birodalmi gyűlési választáson.

Sipőcz polgármester mint Neptun lecsendesítette a Dalosszövetség viharát

A vasárnapi közgyűlés után énekelve békültek ki az egymással hadakozó dalosok

(A Reggel tudósítójától.) A Dalosszövetség harmóniáját hetek óta fölborulás fenyegeti. Szinte napról-napra mentek szét a körlevelek Magyarországon sok ezer dalosához, akiket egyes elképzelt dalosok arra figyelmeztettek, hogy a szövetség ügykezelése körül nincs minden rendben és itt az ideje, hogy az elnökség egyes tagjait energikusan távozásra szólítsák föl. A vasárnapi közgyűlés a város háza tanács-termében olyan hangulatban folyt, amely Molnár Ferenc „Harmóniá”-jának izgalmas jeleneteire emlékeztet. Csakhamar kiderül, hogy a folytatása is hasonló...

Amikor Sipőcz polgármester, a Dalosszövetség elnöke bevonult a szibongó közgyűlési terembe, a levegőben még a puskapor szagát lehet érezni. Az első akkordok nem a nyugalom jegyében esendülnek föl. Csermely titkár napirend előtt bejelent, hogy habár a választmány fényes elégtelt adott neki, nem akar akadályt gördíteni a harmónikus együttműködés elé és lemond áldársól.

A terem hirtelen két pártra szakad.

— Elfogadjuk! — zúgják a basszusok, de jobbról is, balról is belesúvít a helyeslésbe a tenor: — Nem fogadjuk el a lemondást! — Sipőcz polgármester szeliden homdija szét tekintet a teremben, karjával olyan mozdulatot tesz, mintha a fölkavert zenekarnak pianissimo diktálna és leghalkabb hangján szólal meg:

— Köszönetet mondok a titkár urnak, hogy nobiles elhatározásával biztosította a Dalosszövetség békéjét. Most nagy földat előtt állunk, a nemzeti dalverseny megszervezése van folyamatban. Ha egymás ellen dolgozunk, az vállalkozás balsikerű lesz, ami végeredményben a magyar kultúrának fog ártani.

A szabad kritikát nem akarom elnyomni, mert

Kis pesti notesz

1.

1932. XI. 13. Csoport a járda kellős közepén. Egy kézzel hajtható tolokocsiban ül egy nyomorék, öt hallgatják. Hatalmas Barbarossa-fején ősz sörénybe kapaszkodik az ünnepi szellőcske, fehérödő szakáll a mellét veri. Mind a két lába hiányzik. „Mert, magyar testvéreim” — emeli föl stentori hangját — „mit szerelnék én? En azt szeretném, hogy a magyar is átvegye a dicső szent francia irredenta eszmét, ne bicskával menjenek egymásnak, de egyesüljenek a szent irredentában, mint a franciák, dicsőséggel, lelkesedéssel.”

Most látom, hogy a kocsit karfájára három kis zászló van erősítve. Két magyar és közlök a francia trikolor. A hátam mögött moraj. Egy hang:

— ... hát pedig az is hozzáruól, aki a franciaikat dicséri, én mondom és két pontot érdemel...

Egy másik hang:

— Hát pedig én is azt mondom, hogy az öregnek igazan van.

— Akkor maga is hazáruól!

— Ent!!

Es már csattan is a pofon. Annak az arcán, aki kiltásba helyezte. Attól, akinek kiltásba helyezték. Az öreg odafordul, a kezét égnek emeli s profétai hangon süvölti:

— Nem mondtam, magyar testvérek? Az álkos pártlús; bicskával megyünk egymásnak...

De már senki sem figyel reá. Mindenki a vere-

az országos fejlődést csak a jogos bírálat biztosítja.

En csak észta légkörben tudok élni,

visszalélek nem tünök

és a hibákra föltétlen orvosolni fogom. Csak azt kérem, hogy szunyogóid ne csináljanak elefántot, ne lövöldözünk ügyből verebekre. Ha mi összekülönbözünk, mit fogunk rólunk gondolni a megszállott területi dalosok? Egy helytelen könyvelési tételben magyar ember: nem veszhetne össze. Mint a Dalosszövetség elnöke, azt kérem: mutassunk harmóniát!

Mint Neptun szigonya a tajtékozó hullámokat, Sipőcz szelid írája elsöpörte a szenvedélyeket. Egymásután állnak föl az elnöki asztal mellett Fröhövirthé Mátyás ügyvezető elnök és Miklós Ferenc, a Dalosszövetség ügyvezetője és a javasolt alapszabálymódosításokat és előterjesztett jelentéseket a közgyűlés egyhangúlag fogadja el. Sipőcz mosolyog és ölelő mozdulattal tárja ki karját: — Úgy látom, most már mindenben egyetértünk... Mintha csak a Molnár-darab folytatódna, a napirend letárgyalása után sorra állnak föl a dalegyesületek karnagyai és ünneplik Sipőczöt. Chikán Béla, Pesterzsebet polgármestere azzal fejezi be beszédét: — Ezentul legyünk szelidek, aláztások, békességben élők... Utána megint Sipőcz veszi át a szót:

— En, mint tapasztalt közéleti ember — mondja —, aggodalommal és lámpalázattal íkém ide. Nem magam föltétlen, hanem a Dalosszövetség ügyéért és a magyar dal ügyéért. Úgy látom, hogy győzött a szeretet...

Az elnök záróbeszéde végén fölharsan a „Szózat”. A Dalosszövetség harmóniája ezzel teljesen helyreállt, a legadázabb ellenfelek el-érzékenyült lélekkel együtt énekeltek...

kedők körül csoportosul, akik már a fölön hemperregnek. A posztja fölöl közeledik a renádör...

2.

Ünnepre készülnek az újságírók: Márkus Miksát készülnék ünnepelni abból az alkalomból, hogy 20 év óta elnöke a magyar újságíróknak. A szeretetreméltó, mindig áldozatra kész, jószívű barátot köszöntik benne, aki 20 év óta fáradszótlan buzgalommal, mély együttérzéssel, a nagy charmeurök diplomatikus kedvességével, de a vezér szigorúval és erélyével is vezet az újságírók társadalomnak a közéletét, amelyet nehéz időkben, tapintattal és bölcsességgel meg tudott óvni a kettészakadástól. Az ünnepi bankett a Fészekben lesz. Tarjánánál, akinek Márkus Miksa első szerkesztője volt.

3.

Szombaton álleres gyors, vasárnap pedig négy autóbusz érkezett Bécstől Budapestre. A bécsi vendégek, akik között a főnyauvaron németül beszélő rendörök tartották fenn a rendet, vasárnap délelött mintegy 1500-an töltöttek föl a Várba — az órszaváltást megnezni. Óreg bécsiek, akik a régi habsburgi pompa és zeneszeremniáját bizonyára drága emlékként őrzik a lelükben s akik a fehér vállköpenyes, szalás magyar testörök s a díszszabd feszes fölmaszírozást szívesen könnyelábadó szemekkel gyönyörködtek végig.

Svábhegyi Szanatórium

subalpin (430 m.) diétás gyógyintézet

Már heti 140.— pengőért

tökéletes szanatóriumi ellátást nyújt orvosi felügyelettel, 3-szori étkezéssel, vizskrával, fűtéssel együtt. A legideálisabb őszi-téli üdülöhely.

4.

Megnyílt az első Yo-go-karékáz Budapestén, a Ráday-utcaiban. Budán láttam egy cégtagját, amely így szól:

„Itt nyílik meg november hó végén Lestauer Ferenc yo-go mérészáréka.”

5.

Két főúri, u. n. díszmagyaros esküvő volt az elmúlt héten. Az egyik — Pestén a Belvárosi templomban: néhai gróf Pejacsevich Márkus horvátországi földbirtokos és neje Beulcsky Linka fia, gróf Pejacsevich Péter, vette feleségül Lukay Klára bárónét, Lukay Pál báró és felesége, Szankocsansky Mária leányát. A menyasszony 17 éves, a vőlegény 22. Kedvesek voltak a nővérek és cousinsok, akik nyoszolyóleányokként jüngáltak, csupa 16—17 éves fiatal gyermekleányka, olyan volt az egész, mint egy nagyon kedves óvoda... A másik esküvő vidéken zajlott le: báró Lindetoff Ellyt, Lindetoff Henrik es. és kir. kamarás és felesége, Radnászy Karola báróné leányát vette feleségül báró Solymosi Zsigmond, néhai báró Solymosi Ödön és Zichy Angéla grófné fia. A vőlegény, akinek Nagylozson, Sopronmegyében nagy birtoka van, aktív katonatiszt, Sopronban szolgál...

6.

Két nagy, ugynevezett közzgazdasági vadászat volt vasárnap, az egyik Nagysurányban, amely a hatvani cukorgyár érdekébebe tartozik, a másik Derékegyházaiban, ahol Wicks Manfrednek vendéglő voltak a pesti közzgazdasági élet Nimród-korifeusai. Nagysurányban inkább bárók és bankörök vettek részt a vadászatban, Derékegyházaiban sokan az új rezsim politikusai közül is...

7.

A Notesz vizitált Halmi Artur atelrierjében. Halmi Artur ezidőszáint grófok portréit fest. Cartiérné Almásy Jacqueline grófnét, Festetich Tassiló herceget, Miklós Andorét és Gombaszögi Fridiét. Mihelyt ezzel a négy portréjával elkészül, utazik vissza Amerikába.

8.

Az összes divatkorifeusok Párisban vannak. Eddik csak tavasszal és ősszel mentek föl az új divatért, most már, nyilván a gazdasági viszonyokra való tekintettel, beiktattak egy harmadik utazást is, a téli szezon kedvéért.

9.

A Newyork novemberi revüjét újból elragadónak találom. Valahogy olyan legpárisabb valami ez a grációzan szellemes kis futam, amellyel 20 perc alatt minden társadalmi, politikai és közéleti problémánkat a Newyork elegáns kis színezőgárdája letárgyalja, hogy az ember szinte büszké rá, hogy Pestén ilyenmi is van, ilyen igazán nagyvárosi szellemi eseméne, ilyen tehetséges, mulatságos és elragadó produkció, mint amilyenén az a miniatűr revü műfaj két év alatt itt kifejlődött. Pethes Ródy, Szibágyi Marcsa, Major Kató és Verebes Euzmi a fészereplői a revünek, Tarján rendezte. Kitünő! Kitünő!!

(e.z.)

Egy mozdulat

és élethű pompával, nagy hangerővel zeng fel rádiókészüléke: csak cserélje ki régi vegeősítőcsövét az

APP 495

Tungstam Symphonicon

vegeősítő »varázscsőre«, amely a skála összes hangjait egyenletesen erősíti meg,

Kérjen ismeretöl kereskedőjétől, vagy a gyártól:

EGYESÜLT IZZÓLÁMPA ÉS VILLAMOSSÁGI RT. UJPEST 4.

Az eredeti
Windfix

a tökéletes és megbízható légrétegzáró ablakok-
és ajtóknak részére!

Windfix szó a minőség garanciája!

Kérjen díjmentes árajánlatot és bemutatást.

Róth Kornél V. Zrínyi-u. 1. Csoham

palota. Telefon: 82 08

Husgép

prima salg. tarjánál ..... P

Vasaló

prima salgótárjánál ..... P

Konyhaméreg

5 kilogr.-os réztányérrel ..... P

SEILLER VASÜZLET

József-körút 49 Telefon: 31-6-13

4:80

3:90

6:—

Összemarakodtak a kutyabarátok az állatvédők botrányba fulladt vasárnapi közgyűlésén

Hajmeresztő vádak, mázsás gorombaságok, rendőri beavatkozás...

(A Reggel tudósítójától.) A finom Benezur-utca őszi esődjébe tomboló hangorkán harsogott bele vasárnap délelőtt. Előkelő mágnáspalota rokokó termének ablakait rezgetek a vihartól, amely odabent böhöbölt a plafónon lebegő rózsaszínű angyalkák alatt. Egy jólkú emberekből alakult jeles egyesület, az állatvédők tartott közgyűlést. Follért Károly nyugalmazott államtitkár elnöklétével és az izzó hangulatban

a leg súlyosabb gorombaságok röpködtek

állatvédőről állatvédőre — derekasan megteremtett becsületserések, amelyeknek a hangját az utca járólélei is meghallották odalent. Már napirend előtt izzó volt a hangulat, amikor Fleischer egyesületi tag azért támadt rá az elnökségre, mert az bevonta az egyesület bástyái közé a nyugalmazott és aktív postások jelentős tömegét, akik egyáltalán nem fizetnek tagdíjat és csak arra valók — szerinte — hogy az elnökségnek nyakra-főre bízzanak szavazzanak és a teljes ellenzékét letérjék. Bartos Árpád ugyanakkor viharos felháborodás közepette utasította vissza a támadásokat, amelyek az egyesület hivatalos lapjában az „Állatvédelem”-ben

a néhai Rin-Tin-Tin személyével és presztízsével kapcsolatban elhangzottak.

— Rin-Tin-Tinről — mondta a felszólaló — azt meri állítani hivatalos lapunk, hogy csupán a mozirendező ügyességének köszönheti karrierjét. Márpedig, tisztelt közgyűlés,

ez a nagyszerű állat többet tett világszerte az állatvédelem propagandájáért, mint ennek a lapnak egész szerkesztőségét!

Élénk helyeslés kísérte a beszédet, különösen a nagyszámú hölgyek tapsolnak lelkesen és sürin röpködtek az elnökség felé a barciais kérdések: hogyan egyeztethető össze a hivatalos lapnak ez a lekiécsinyló véleménye Rin-Tin-Tin-ről az állatvédői mentalitással? Ez állatvédői mentalitás? — kiáltottak minden oldalról a közgyűlés egész folyama alatt, ha valami nem tévesztett az ellenzéknek. Szemmellátható volt, hogy

az ellenzék zöme a hölgyekből telik ki,

akik néha sikoltozó izgalommal percekig lármáztak — míg a mungók nagyrészt összehesavartott agrasztányok, többnyire feketébe öltözött ünnepélyes urak, akik a jobboldalon ültek, egy csoportban. „Hisztérikáik” — legyintett lenyözen a hölgyek felé egy kopasz ur, kiment és besapta az ajtót. Most már Mezei Odán, az állatvédelem régi harsosja beszélt, parlamentárisan puffolta az elnökséget, míg a hölgyek kórusa egyre zajosabb lett. Mezei

hajmeresztő vádakát hangoztatott

az egyesület épíste alatt működő kutyasóthron és kutya gondozó ellen. Elmondotta, hogy penzióba adott macskák után hosszú hónapokon keresztül fizetetik a penziódíjat, amikor a címszó már régen kimúlt: a rossz bánásmód következtében. Dr. Kovács — a kutyaszanatórium főember — olyan utasítást adott az ápolónak, hogy egy kimúlt cicá helyett

adjon valami hasonló a gazdájának,

ne mondja, hogy kedvence nincsen többé az élek sorában és ha akadékoskodna, magyarázza meg neki, hogy a cicá azért változott meg, mert vedlés alatt szőrt cserélt. A hölgyek retentő zajjal, a felháborodás elemi erejű ki-töréseivel követik Mezei beszédét. A kormány-párt oldaláról viszont gunyos megjegyzések röpködnek. — „Mi van ezen nevetni való?” — kiabál magánkívül Mezei. —

„Igazi állatvédők ilyenkor a zsebkendőjüket veszik elő és sírnak!”

Az igazi állatvédők, különösen hölgyek, valóban ezt cselekedték: elővették a zsebkendőjüket és sírtak. Amikor azután Mezei rátért arra, hogy a kutya penzióban majdnem mindig ápoló szopornyciát kap

a piszok és a durva bánásmód miatt,

egymásután sikoltottak föl, a szemüket töröltgetve:

— Szopornyciát!... ó, szörnyűség!
— Csakhogy ez még semmi — folytatta az ellenzék szónoka. A szegény kutysók alá

nem adnak tiszta szalmát, holott a szopornyciá ragályos betegség. „A szalma drága — szokta mondani dr. Kovács —, kutyát pedig szárszám lehet kapni. Az olosóbb!” A kormánypárt közbeszólásai és az ellenzék viharzása közben — az elműki viharcsengő egyre szól! — mondja el két artistafoxi bus történetét, majd zokogó hölgyek kórusától kísérve, előadja, hogy egy kétesztendő kutyá farkát és fülét vágják le vérszelláított övintézkedések nélkül, amire a kutyá elvérzett...!

Főzse meg pörköltnek a kímúlt kutyát

— mondta dr. Kovács az ápolónak — és adja oda a macskának, majd megcsézik. — Hazugság — üvölti a Kovács-párt egyik korifensza a háttérből —, hazugság! — Egy vörösképi, hatalmas termelű öreg ur fölugrik és ő is rekedten kiabálja: — Hazugság, hazugság! — Az ellenzék zokog, az öklét rázza, méltatlankodik, a sápadtareu egy elnök a cseugót rázza, a fővonult rendőrök rohamra készen állnak, amikor Zeőke Antal képviselő áll föl és rámondul a gunyosan mosolygó kormánypartra:

— Állatvédők önök? Ez állatvédői mentalitás? (Általában: folyton ezt a mentalitást emlegetik!) Az állatok szenvedését nevétség tárgyává teszik! Fölhívom a rendőrséget, hogy indítson vizsgálatot!

Erre az ügyeletes rendőrkapitány pattan föl mérgesen az asztal mellől:

— A rendőrséget nem lehet föl hívni, csak fölkerüni!

Ezen aztán eldisputálnak néhány percig. Nem tudják eldönteni, miben maradjanak: föl hívni vagy fölkerüni?

A legnagyobb vihar közepén kiáltja ki az elnök Payr Hugó képviselő társelnöknek, de az ellenzék a szavazást törvénytelennek tartja. „Figyelemzetem Payr képviselőtársamat — harsogja Zeőke —, közel ne jöjjön ehhez az egyesülethez!”

— Ezek nem állatvédők — kiabál egy hölgy. —

Önök állatkinzók egyesülete.

Röpködnek a rendreutasítások. Az elnök előterjeszti a kormánypárt bizalmi indítványát, amire Molnár Jenő szerkesztő névszerűen szavazást kér. Örült zúrvavar kerekedik, Zeőke Antal legalább ötször felszólal, az öreg elnök megzavarodva szavaztat, majd újra szavaztat olyasmire, amit már megszavazottak jelentett ki. Végül az ellenzék pfuzozva és tombolva vonul ki a tereméből, de a szomszéd helyiségben tovább lármáznak. Idebenn lehetetlen tovább tárgyalni, a küszöbről kiabálnak be, a kormánypártiak hozzájuk sietnek, élénk gesztikulálások közben vitatkoznak,

már-már tettelegességre kerül a sor,

egy ur torkaszakadtából kiabál a hölgyekre:

„Adieu, adieu!” Egy stentóri hang ezt süvölti:

— A kutyákat már eléggé szeretik, szeressék már egymást is!
A rendőrkapitány ugrik most az asztalhoz, megrázza a cseugót és így kiált:

— Az elnök ur

nem tudja föntartani a rendet,

tehát a rendfőntartást én veszem át és kivézetem azt, aki nem viselkedik csüdesen.

— Ugy? Rendőri karhatalom az ellenzék ellen? Ez az állatvédői mentalitás? — kiabálják a küszöbről. Aztán előretolnak, belöknek a terembe két egyszerűen öltözött embert és egy asszonyt:

ÜZEMBEMUTATÁS — CSEREAKCIÓ
MINDEN JOBB SZAKÜZLETBEN
Grátja: Orion izzólámpagyár

— Itt vannak a bizonyítékok! — süvölti az ellenzék a küszöbről. — Ezek majd elmondják!

Ők kineztek az állatokat parancsszóra.

— Elcsapott alkalmazottak! — kiabál a kormánypárt. — Nem ér a szavuk semmit!

A rendőrkapitány intésére markos rendőrök ugranak a széksorok közé és kituskolják a „bizonyítékokat”. Az előszobából látják ezt az ellenzékiet és kórusban kiabálják: — Maguknak az állatvédőket kellene védelmezni, nem az állatkinzót!
Egy önértetes főügyelőhelyettes

felelősségre vonja egyik hölgyet,

aki állítólag a rendőrséget megsértette. „Igazolja magát!” — mondja a rendőr, amire az elegánsan öltözött és nagyon esinos dáma magából kikelve védekezik:

— Vágfalvi Quittner Ervinné vagyok. Majd bepanaszolom a főparancsnoknál.
Végre a kapitány megy oda és

leintja a rendőrt,

hogy ne törődjön azszal, amit a hölgyek kiabálnak. De a rendőrök most már kordonszerűen állnak, nehogy a zajongók bejőjenek újra a terembe, ahol alig van már 15 ember. Két óra elmúlt, amikor a közgyűlést üres teremben befejezik és az előcsarnokban zajongó ellenzék kitodul az utcára. A kormánypárt korifensait még itt sem hagyják béken.

— Csak rendőri asszisztenciával tudnak közgyűlést tartani! — kiáltoznak izgatottan a háborgó ellenzékiek.
Két távozó öreg ur után így kiabálnak a hölgyek a Benezur-utcan:

— Ott mennek az állatok kinzói!

Letartóztatták Sipeki Balás Kornélnét, Berczelly Jenő v. b. t. t., felsőházi korelnök leányát

(A Reggel tudósítójától.) Vasárnap délben gyászatyolnos, nagyon előkelően öltözött ur-asszonyt kísérték végig a főkapitányság folyosóján, a cellák felé. Az ügyesség elfogató-parancsa alapján család gyanúja miatt tartóztatták le

Sipeki Balás Kornélné, Berczelly Editet,

egy közigazgatási bíró elvált nejét, akinek az apja a néhány nappal ezelőtt elhunyt Berczelly Jenő titkos tanácsos, nyugalmazott ítélő-

LINGEL BUTORVÁSÁR

külön okkázis termekben

féláron még 26-ig folyik

Olesó árainkról több mint 5000 látogató és 2000 vásárló győződött meg.

Rózsa-u. 4.

Az eladott berendezések és egyes darabok minden este szebbnél szebb darabokkal pótoltnak.

Harisnya tiszta selyem... 5.80 P
SALGÓ Kristóf-tér 2.

táblai elnök, a felsőház korelnöke volt. A 46 éves uriaszony német művészettörténeti könyveket vásárolt 1500 pengő értékben részletfizetésre és

a részleteket nem fizette.

Sipeki Balásné Dömösön töltötte a nyarat és sejtelve nem volt róla, hogy távollétében *büntetőfeljelentést tettek ellene* a könyv eladó! azon a címen, hogy ő a könyvet *át sem vette*, hanem ügynök útján elkötvetyéltte, holott

Vasárnap fölavatták Budán

Przemysl hős védőinek emlékművét

(A Reggel tudósítójától.) Őszi napsütésben fesői kép ragyogott vasárnap a Margithid budai hídfője mellett: katonai díszszázad, darutollas leventék, árvalányhajas cserkészek és medvékkel borított egyenruhás fronthar-

Przemysl védőinek emlékműve.

cosok osztagai, feszes „Vigyázz”-állásban a przemysli emlékszobor körül, amelyet lepel borított. Elhozták

a legelső 8. honvédegyezred zászlójának foszlányait

is, amelyeket az orosz tisztjei saját testükön ábrátva mentették ki a várból, őrizték szibériai fogolytáborokban sok-sok éven át, hogy azután hazahozzák, összevarrják és kegyeletlen emlékezésessel megtartsák. A szobor előtt ott láttuk a magyar társadalma színe-javát: ott volt többek között *Imrédy* pénzügyminiszter, *Huszár* főpolgármester, *Körpáthy* tábornok honvédfőparancsnok és *Ferenczy* főkapitány. Az avatóbeszédet

Tamássy Árpád tábornagynagy, Przemysl legendáshírű védője mondta

és az ő szavai közben hullott le a lepel az emlékműről, amely egykori vővédő katona, *Sztyár* Szilárd szobrászművész alkotása. Negyed óra múlva koszorúk borították már a megrázó erejű szobor talapzatát, hirdetve a soha el nem muló kegyeletet, amely Przemysl hőskölteményének halott és élő hőrszai iránt él az egész nemzet szívében...

Nyolcnapi küzdelem után meghalt a Kerepesi temető öngyilkosa: Deutsch tükkörgyáros fia

(A Reggel tudósítójától.) Vasárnap meghalt a szanatóriumi ágyon *Deutsch József*, *Deutsch Mór* Paulay Ede-utcai tükkörgyáros és háztulajdonos 24 éves fia, aki *nyolc napja* vívódott a halállal. *A Kerepesi temető kapujában találtak rá* ez előtt *nyolc nappal* eszméletlen állapotban az elegáns öltözképzésű fiatalemberre, akiről a mentőorvosok mindjárt megállapították, hogy elkanálkival mérgete meg magát. A Rókus-kórházban, ahova először vitték, csak másnap sikerült a személyazonosságát pontosan megadni és akkor szülei szanatóriumba szállították. *Deutsch József* halála előtt *sikerült kihallgatni*, de a rendőrszervezetek kér-

tulajdonjogföntartással vásárolta

és nem lett volna joga eladni, mielőtt a részleteket meg nem fizeti. Dömösről visszatérve, az Eötvös-utcában vett albérleti lakást, ahol nagyon visszavonultan élt és csak a fia látogatta meg néha. Ott jelentek meg vasárnap reggel a detektívek, hogy bekísérjék a főkapitányságra, ahol a kiadott elfogató parancs alapján *letartóztatták* a nevezetes családból származó, előkelő uriaszonyt.

déseire *nem mondta meg, miért lett öngyilkos*. Baráti körében azt beszélik, hogy szerelmi bánatában kereste a halált, mert *feleségül akart venni egy szegény vidéki lányt, de a születés nem egyeztek bele a házasságba*.

Bóth Klári és Mátray a „Forgószél”-ben

Ezer lengyel diák antiszemita zavargásokat rendezett, romboit és verkedett Lembergben

Varsó, november 13.

(A Reggel tudósítójának telefonjelentése.) Lembergben körülbelül ezer antiszemita érzelmű lengyel diák annyira fölborította a város rendjét, hogy

a rendőrség az antiszemita gyűléseiről jövő diákokat kénytelen volt gumibottal szétkergetni.

A diákok erre kisebb csoportokra oszlottak és úgy folytatták a rendezvényt. A zsidónegyvedbe

MÜRITZ ÉS G. PEL

ARANYKOSZORÚS ORTOPÉD
CÍPEZMESTEREK

Elsőrangú szakmunka. — Olcsó árak.
Budapest VI. Jókai-tér 4. Telefon: 25-5-95

A karácsonyi könyvpiac legértékesebb és legérdekesebb ujdonsága lesz:

Báró Lukachich Géza

történelmi memoárja

Magyarország összeomlásának okairól

Megrendelhető a Nyukosz postatakarék 36.955. számú csekkaszámán.

Ára füzve 3.20 P. Kölve 4.20 P.

Emésztési gyöngöcség, vérszegénység, lesoványodás, sápadtság, mirigybetegségek, bőrkütiések, kelések, furunkulások, esetekben a természetes „Ferenc József”-keserűviz szabályozza a belék annyira fontos működését. Az orvosi tudomány számos vezérfőfia meggyőződött arról, hogy a valódi „Ferenc József”-viz hatása mindig kiütően beválik. A „Ferenc József”-keserűviz gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

és a helyvárosba vonultak, ahol a zsidónak nélt járóléket bántalmazták és a zsidó kereskedők boltjainak kirakatabláit beverték. Kétszázal több kirakatöveget törtek be a diákok. Este a tüntetések kiújultak a rendőrség

csak nagynehezen tudta helyreállítani a rendet, mert a diákokhoz csatlakoztak a kommunista rombolók is.

A rendőrség több mint 40 embert tartóztatott le. Nyolc diák megsebesült.

Budapestre érkezett vasárnap Pierre Cot francia képviselő, aki lelkes szöszötője a békeszerződések revíziójának

(A Reggel tudósítójától.) Vasárnap délelőtt Budapestre érkezett *Pierre Cot* francia képviselő, akit a pályaudvaron a francia követiség részéről báró *Beauverger* ügyvivő, a Külügyi Társaság nevében *Lukács György* és *Eötvös Ölyvér* alelnökök, *Póka-Pivny Béla* igazgató és *Vall Endre*, a Liga igazgatója fogadták. *Pierre Cot*, aki *Herriot* pártjának, a radikális pártnak egyik legbefolyososabb tagja és különösen *külpolitikai kérdésekkel* foglalkozik, vasárnap délután báró *Beauverger* társaságában autón megtekintette Budapestet. *A Reggel* tudósítója a kirándulásról való visszatérés után beszélt *Pierre Cot*-val, aki még teljesen annak az elragadtatásnak hatása alatt állott, amelyet a magyar főváros szépségei keltek benne:

— A világ legszebb városait ismerem, de annyi szépséget, annyi finomságot még alig láttam, mint Budapesten, e rövid egy-két óra alatt.

Pierre Cot a tavaszi általános francia képviselőválasztások előtt

keresztülvitte, hogy pártjának programjába fölvegyék a *békeszerződések revízióját*.

Két héttel ezelőtt interpellációt terjesztett elő a francia képviselőházban és megkérdte a kormányt, mit szándékozik tenni a békeszerződések revíziója dolgában. Most is erről beszél:

— Tudom, minden magyar ember azt a kérdést fogja hozzám intézni, hogy mi a fölfogásom a revízióról! Hogy ezt a kérdést fölvettem már akkor, amikor még nem gondoltam arra, hogy Magyarországra jövek, bizonyítja, hogy

a revíziót egész Európa szempontjából rendkívül fontosnak tartom.

De tekintettel azokra az ellentétes eszméáramlatokra, amelyeket ez a rendkívül sürgős ügy egész Európában előtérbe tol, ki kell jelentenem, hogy *ezt a kérdést nagy körültekintéssel és óvatossággal kell kezelni*. Szilárd meggyőződésem, hogy a Nemzetek Szövetségének *előbb-utóbb tanulmányozni kell azokat az eljárásokat, amelyek lehetővé teszik a békeszerződések megvizsgálását*, mert a Nemzetek Szövetsége alapokmányának 19. szakasza egyelőre nem állapít meg eljárási szabályokat, hanem csak elvből mondja meg, hogy a Nemzetek Szövetségének egyik feladata a fennálló szerződések revíziója, amennyiben az azok által teremtett állapotok tartóhatatlanoknak bizonyultak.

Pierre Cot előadását hétfőn délután 6 órakor tartja a külügyi társaságban „*A francia elgondolás a lefegyverzésről*” címen. Mihelyt visszatér Párisba, cikksorozatot ír és politikai gyűléseken számba be magyarországi benyomásairól.

1 lit. Tokaji (tállyai) édes must. . . . . 80 fill.
1 lit. Tokaji (tállyai) óbor . . . . . 96 fill.
1 üveg Tokaji aszu, 1921. évi, 4 pult. 2 p

Kapható:

RAJNA SZÖLLŐNAGYBIRTOKSNÁL
BUDAPEST

V. Széchenyi-utca 3. Tel.: 21-9-66. IV. Prohászka Ottokár-utca 10 (Egyetem-utca sarok). Tel.: 83-3-35. VI. József-körút 7. Tel.: 22-3-27. Budai főterek: II. Alagut-utca 4.

Végeért vasárnap a genfi általános sztrájk

A kommunista mozgalom a katonaságot is megfertőzte

Genf, november 13.

(A Reggel tudósítójának telefonjelentése.) Az éjszakai órákig tartó tüntetések és kisebb-nagyobb esetepatakok után Svájc vasárnapra virradó éjszakáján nyugodtan télt el. Szombaton délután Bernben megismétlődtek a kommunista manifesztációk. A Palais des Expositionsnál Lederer téparancsnok a zászló átadásakor beszédet intézett a katonákhoz, a parancsnok beszéde közben azonban

az egyik ujone kigugrott a sorból és Lederer felé kiáltott: — Gyilkos!

Ujonctársai azonnal a tüntető katonára mellette ugrottak és lefogták, majd járőr kísérte a katonai vizsgálóbíróhoz, aki letartóztatta. Nem sokkal később kommunisták csarnok épülete előtt, vonultak el a kiállítási amire

Nicole képviselő, a svájci baloldali szocialisták vezetője, akit a genfi forradalom miatt bebörtönöztek.

néhány katonára elhagyta szolgálati helyét és Nicole, a letartóztatott szövetségi tanácsos mellett tüntető tömeghez csatlakozott.

A katonákat rövidesen elfogták és a katonai fogházba szállították, majd hivatalosan jelentették, hogy mindkét esetben részeg katonák voltak részt a tüntetésben. Genfben szombaton és vasárnap is esendő volt, Zürichben azonban szombaton este a kommunisták gyűlést tartottak, amelyen

1500 ember tüntetett Nicole mellett.

A gyűlés után mintegy 1000 ember a zürichi kaszárnya elé vonult és tüntetett a katonaság ellen, a rendőrség közbelépése azonban a komolyabb összetűzéseket megakadályozta. Baseli is csak néhány jelentéssel rendezvényt történt.

A genfi munkásság 24 órával általános sztrájkja vasárnap véget ért.

a villamosforgalom a normális keretek között megindult. A szociáldemokrata párt azt az utasítást adta tagjainak, hogy semmiféle akcióban se vegyenek részt, a szervezeti szövetség kifejezett hozzájárulása nélkül. A vasárnapi aránylagos nyugalom ellenére továbbra is erősen maradvány az utolsó napokban életbeléptetett rendkívüli biztonsági intézkedések, a riadókézsültségbe helyezett csapatok létszámát azonban csökkentették.

Szombaton és vasárnap 20 forradalmárt tartóztattak le, a genfi garnizon 22 katonáját pedig az engedelmesség megtagadása miatt átadták a hadbírósnak.

A kormány vasárnap elhatározta, hogy mindazokat a külföldieket, akik kommunista propagandával gyanúsíthatók, haladéktalanul kiutasítja Svájcból.

VITAMINOS FOGÁPOLÁS

NE CSAK TISZTITSA, HANEM VÉDJE ÉS ERŐSÍTSE IS FOGAIT

Ugyancsak megdől A Reggel lapjában értesülést szerint az a föltevés is, hogy Nagy Pálnak is bármilyen szerepe lett volna a kofferrablásban! Adatok vannak ugyanis arra, hogy

Nagy Pál a kofferrablás éjszakáján a főkapitányság épületében tartózkodott.

Aznap este ugyanis egy kávéházban ellopják a kabátját és amit ezt ügyvédje, Halász Lajos az ügyészséghez intézett beadványában előadja és tanukkal, valamint a központi ügyelet jegyzőkönyvével is igazolja, Nagy Pál a gyorsvonaton történt kofferrablás időpontjában éppen a főkapitányság központi ügyeletén diktálta jegyzőkönyvébe kabátja eltűnésének körülményeit. Ezek szerint tehát, amennyiben Szekulesz és Nagy Pál alibijeik valószínűk bizonyulnak, újabb fölmerül az a kérdés, hogy

ki hát a valutakofferes rablás tettese?

Megdőltek időközben ugyanis az a gyanú is, hogy Zala Andor lett volna a tettes. Zala Andor ügyvédje, dr. Lederer Antal megjelent vasárnap a főkapitányságon és bemutatta Zalának, aki jelenleg a Balkánon tartózkodik, hozzáintézett expressz ajánlott levélét, amelyben földbitorodva tiltakozik az ellene fölmerült gyanú ellen és közli ügyvédjével, hogy üzleti turnéja befejeztével, körülből

december elején megjelenik Budapesten és rendelkezésre fog állni a főkapitányságnak, hogy szerepét tisztázza.

A rendőrség egyébként holnap, kedden kéri ki az ügyészségtől Szekuleszt a Bauer Máriaval való szembesítés céljából. A helyzet azonban változatlanul az, hogy senkinek semlehet sincs róla, kik hát a valutakofferes rablás tettesei?

Szekulesz és Nagy Pál alibit igazoltak, kátyuba jutott újból a valutakofferes nyomozás

Zala Andor a Balkánról tiltakozik minden gyanúsítás ellen és decemberben jelentkezik a pesti rendőrségen, hogy tisztázza magát

(A Reggel tudósítójától.) A közönség érdeklődését tulajdonul hosszú ideje veszi már igénybe az ismert valutakoffere-ügy, amelynek kocszában a rendőrség mindezeideig

végleges eredményt nem tudott fölmutatni.

Az ügy mai stádiumában a föltevés még mindig az, hogy Szekulesz József volt az áldatek-tív, ő kobozta el Nagy Pál nevű társától Budapest és Kelenföld között Bauer Máriaától a duplafecnik, valutával megtöltött bőröndöket. Ennek a föltevésnek az alapján kérték ki annakidején Ausztriától Szekuleszt

zsarolás büntetése miatt:

azért, mert detektívenk adván ki magát, önmagának hivatalos személyként való fölüntetésével erőszakosan, jogtalan fenyegetés után jutott a valutás bőröndök birtokába. A Reggel értesülése szerint

ez a nyom hamis!

Nem Szekulesz volt a bőröndrabló! Szekulesz akkor este ugyanis, amikor a bőrönd elkobozása a bécsi éjjeli gyorson történt, odahaza tartózkodott budapesti lakásán és két barátját, egy Singer és egy Lingenfeld nevű látott magánál vendégül vésőcsóra. A híres vésőcsorát Kovács Ferenciek-terén lévő fűszerüzletéből szállították föl a lakásba, amelyről a számlát másnap délelőtt prezentálták is Szekulesznek, aki azt ki is fizette.

Tizenegy óra után távoztak Szekulesz barátai a lakásból.

Szekulesz kikísérte őket a lépcsőházig, majd lefeküdt aludni, mindezt igazolja Singeren és

Lingenfelden kívül Szekulesz szakácsnője is. Szekulesz ezután néhány nap múlva Bécsbe utazott. Itt értesült róla, hogy őt gyanúsítják a kofferrablással, valamint arról is, hogy a kiadatási eljárás zsarolás büntetése címén indították meg ellene. Időközben a rendőrség két vasúti alkalmazottal és Horváth hálókosikakalauzzal, akiket egyenesen e célból Bécsbe utaztattak, szembesítették Szekuleszt és a szembesítés során ugy a vasúti alkalmazottak, mint a hálókosikakalauz.

Szekuleszben vélték fölismerni azt az egyént, aki a kofferrablást elkövette.

A vasúti alkalmazottak fölismerésével szemben áll viszont Szekulesz pesti alibije és az a mindaddig felelet nélkül maradt kérdés:

miért nem szembesítették mind a mai napig Szekuleszt Bauer Máriaival?

Mert hiszen ha ő is Szekuleszben ismerné föl a kofferrablakozó áldatek-tívet, akkor tulsok kértel nem forogna fönn aziránt, hogy Szekulesz pesti alibije hamis. Ezt a szembesítést azonban a rendőrség mindezeideig nem hajította végre, noha Bauer Mária egyáltalában nincs olyan súlyos állapotban, hogy Szekuleszsel, aki már öt napja Budapesten van, ne szembesíthetné. A Reggel értesülése szerint a szembesített vasúti alkalmazottak közül vitéz Horváth hálókosikakalauz váltomása sem esik teljes súlytal a latba, mégpedig azért, mert ő volt az, aki annakidején Maluskát fölismerte —

utólag!

Fabinyi és Lázár miniszterek vasárnap Kiskundorozsmán ismertették a Kormány programját

Kiskundorozsma, november 13.

(A Reggel tudósítójától.) Fabinyi kereskedelmi miniszter vasárnap beszámolóbeszédet tartott, amelyen megjelent Lázár Andor igazságügyminiszter, valamint több képviselő és felsőházi tag. Rácz Rudolf községi bíró üdvözlő a kerület képviselőjét, azután Fabinyi Tihamér lépett a mikrofon elé.

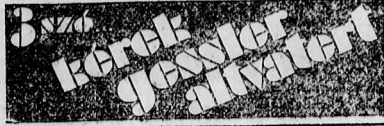
— Amikor fölleptem itt képviselőnek — mondotta —, követeltem tőlem az összeférhetlenségi törvény megalkotását. Ez a törvény a legközelebbi időben —

Vera Trolle
dr. Raoul Koller
tiszteltetl meghívják műsoruk meghallgatására a
Floris cukrászdába
esténként 10 órai kezdettel
Aztársrendelés: telefon 82-6-37

Kérjen mindenütt csillárt
lampart
Minden egyes csilláron keresse a -márkát!
Magyar Fém- és Lámpaárugyár Rt.
Budapest

a felsőház letárgyalása után — *telő alá kerül.*
 Miniszterselem óta ugyiszólván egy hét sem telt el anélkül, hogy kartell föl nem oslattam volna.
 A borfogasztási adót január 1-től kezdődően a felére szállítottuk le. A közélet tisztaságának fokozott érvényesítése, az állásfelmérések megszervezése a kormány nemzeti munkatervében mint programponiók fől vannak véve.
 Fűbinyi után Lázár igazságügyminiszter szó-

lalt fől:
 — Nem pártpolitikai szempontokat akarunk követni. A kormány fanatikusán hisz abban, hogy új magyar történelem utának ösényét egyengeti. Mi nem kisvnyes dolgokat akarunk végrehajtani és kisvnyes gnyvnyoládások sem tántoríthatnak el bennünket végső célunk elérésétől.
 A gyűlés végén Létay Ernő, Kanycers János és Téglassy Béla képviselők szólaltak fől.

a sfort-programmal szemben néhány sfort-követelést állít fől.

Nem szabad a földet kihuzni senkinek a lába alól, aki nem önhibából jutott bajba. Követeljük a gazdasági megogvezést Ausztriával, akár vámtunió formájában, akár más formában.

Nem mondhatunk le az osztrák piazeról azért, hogy egyes nagybankok románial erőbirtokaitól hozhassák be a fát.

Követeljük, hogy az adóhátralékokat természetben és földben lehessen fizetni, követeljük a képviselői és tisztviselői öszvetértheletlenység legszigorubb szabályozását. Sürgetjük a tisztviselők főltsabadságát a politikai nyomás alól. A Független Kiszgadzpart továbbra is a kormányzat lelkesmerete lesz; ha a kormányzat nem teljesíti kötelességét, furdalni fogjuk és végül ki is furjuk a helyéből.

Végül Keményffy Dániel plébános és Antony Béla volt esztergomi polgármester szólalt meg fől.

„Ha a kormány nem teljesíti kötelességét, kifurjuk a helyéről!”

— mondotta gróf Hunyady Ferenc a független kiszgadzák nyolcszázteritikes esztergomi pártebedjén

Esztergom, november 13.

(A Reggel kiúldóit tudósítójától.) A független kiszgadzák a Fűrdszázalló átertermében pártebedét rendeztek, amelyen hét-nyolcszázán vettek részt. Szijj Bálint országos elnök szólalt fől elsőnek. Hangoztatta, hogy a Független Kiszgadzpart megalakításával a szélsőségekét akarták megmenteni a népet, mert az ország nem bír el még egy forradalmat. Kiffer Ferenc és Pákh János után Kroy István báró következett.

— A keresztény jelszó — mondotta — nem szerepel a párt nevében, mert a kereszténységet nem tekinthetik politikai cégernek. Az elmúlt években mindeu politikai párt ragaszkodott a keresztény jelszóhoz, még az egységes párt is, amely bevitte a bank- és karellveszéréket a politikákba, és példátlan erkölcsi züllést teremtett az országban. Végül a felekezetek közötti békek sürgette.

Kun Béla a Gömbös-kormány eddigi tevékenységét bírálta és azt hangoztatta, hogy lényegileg semmi sem változott a poitikában.

Dr. Milotay István szóltal föl ezután. Azt indokolta meg, hogy pártönkivüli képviselő létere miért jelent meg a független kiszgadzák esztergomi pártebedjén.

— Az a hare, amelyet a Független Kiszgadzpart az ország demokratikus átalakulásáért folytat — mondotta —, nemcsak egy párt harca, hanem az egész nemzet egyetemes célja.

A vezető osztályoknak kötelessége, hogy átérezék a széles rétegek bajait, átérezék saját kötelességeiket a tímegekkel szemben.
 Gaal Gaszton megértette a helyzetet és levonta, azok a következevényeket, amelyeket egy magyar párt-

nak le kell vonnia, kibontotta az agrárdemokratikus mozgalom zászlaját.

Hunyady Ferenc gróf beszédének elején Gaal Gasztonról szólott, aki öjrokre kivált a kiszgadzpart soraiból, majd javaslatára elhatározták, hogy

táviratban föllérik Farkas Tibort a pártba való visszatérésre.

Ezután arról beszélt, hogy Gaal Gaszton mandátumáért verseng Balatonbogláron a kereszténypárt, amikor még a kormánypártban is volt annyi pietás, hogy távolmaradt. Gyözelemre fogja vinni a zászlót azok ellen, akik nem tisztelik a halott vezér emléket.

— Eckhardt Tibort — folytatta Hunyady gróf — az utóbbi időben ismétleten megváltották a kormányval való paktálással.

Eckhardt nem paktál senkivel.

Ha akart volna, paktálhatott volna Bethlennel, a paktálók nagymesterével, de ő csak saját lelkiismerete szerint cselekszik. A mai viszonyok között semmiféle paktumnak nincs helye. A történelmi osztályok tagjainak kell hozzásegíteniük a kiszgadzák politikai jogaihoz. Főlkövön a történelmi osztály tagjait, hogy esatlakozzanak a párthoz. A katolikus pápásg annakidején nem foglalkozott eléggé az ipari munkásság lelki problémáival. A munkásság ezért elfordult az egyháztól és most nehéz harcban kell visszahódítani Istenhez.

A katolikus pápásg vegyen részt a földművesnép jogairól folyó harcban.

Az egyházi vagyvnyó vonatkozólag a párt álláspontja az, hogy ezt a vagyvnyó meg kell védeni, sőt fokozni kell jóvódelmét, hogy szociális és kulturális célkitűzéseit jobban megközelíthesse. A kiszgadzpart

Anglia és Franciaország hosszu jegyzékekben okolják meg, hogy miért nem fizetnek Amerikának

London, november 13.

(A Reggel tudósítójának telefonjelentése.) Az angol külügyminiszterium, vasárnap este közzétette az adósságainak kérdésében Amerikához intézett jegyzeket, amelyben kifejti, hogy

a fizetést el kell halasztani

az indítványozott tárgyalások időtartamára, vagy pedig más időre, amelynek dolgában megogvezést lehetne létesíteni. A jegyzékek az a része hangsulyozza, hogy december 15-én már csak öt hét áll rendelkezésre, ez pedig túl rövid idő ahhoz, hogy ilyen nagyjelentőségű kérdésben megogvezést lehessen létehozni. A jegyzék utal arra az eljárásra, amelyet a lausannal konferencia követett, hogy tudni-tilik

a tárgyalások nyugodt menete érdekében elhalasztotta az abban résztvevő hatalmak fizetéseit.

Páris, november 13.

(A Reggel tudósítójától.) A külügyminiszterium vasárnap este nyilvánosságra hozta a Washingtonban átnyújtott francia jegyzeket, amely előrebocsátja, hogy

a világválság közörlő érinti a háborus adósságok rendezését;

a francia kormány ezért arra kéri az amerikai kormányt, hogy vele együttesen vizsgálja meg teljes bizalommal és barádsággal est a kérdést. A továbbiakban a jegyzék utal a lausannei értekezletre, amelyen a francia kormány rendkívül súlyos áldozatokat hozott a gazdasági helyzet talradallítása és a béke megszilárdítása érdekében. Bármilyen eredményes is volt azonban a lausannei értekezlet,

és államok közti normális viszony helyreállítását megbénító gazdasági és pénzügyi nehézségek továbbra is fönállanak

és közös érdekek parancsola, hogy újból erőfeszítéseket tegyenek ezek megszüntetésére. Minthogy az adósságok kérdésének újabb megvizsgálása természetesen hosszabb időt vesz igénybe, a francia kormány kéri, hogy az amerikai kormány

hosszabbítsa meg az Amerikának járó fizetések föllüggesztését

és tegye ezzel lehetővé a függöben maradt kérdések rendezését. A francia kormánynak meggyöződése, hogy ez a rendszáris igen kedvezöen hatna ki a valutáris válságra, amely ezidősszerint anngi államot fenyeget.

Külföldi iskolák, nevelőintézetek, penziók és üdülohelyek

Prospektusok és felvilágosítások A Reggel kiadóhivatala utján is

NEVELŐINTÉZETEK, ISKOLÁK:
AUSZTRIA
 KATH. INSTITUT „MARIENANSTALT” MARIA-SAAL h. Klagenfurt. Hegyeket övezett pompás vidék. Háztartástan. Ipari oktatás. Nyelvek. Zene. Sport. Prospektus.
 PENSIONAT D. BARMHERZIGEN SCHWESTERN Post: KRANISACH, MARIATHAL (Tirol). Gyönyörű, romantikus táj. Iskoláztatás, ipari oktatás. Háztartástan. Nyelvek. Zene. Sport. Alacsony árak. Prospektus.

NÉMETORSZÁG
 BERLIN-CHARLOTTENBURG, BISMARCK-STRASSE, 17. Öngépez magántechnikuma és német távlatlanítási intézete. Gépezék, rüplógépezítés, elektrotechnika, rádiotechnika. Prospektus.

BONN, Coblenzer-Str. 46/a. Háztartási iskola penzionátussal egybekötve. Nyelvek. Zene. Sport. Prospektus.
Főzés, sütés, varrás.
 Berlin W. 35.
 Diáknők otthona. Csendes, szép fekvés. Schule der Hausfrauen am Karlsbad 12 Prospektus.

Katholikus leánypanzionátus apácák vezetése alatt.
 Berlin-Charlottenburg, Königswey 23.
 Családias, háztartástan. Nyelvek. Zene. Sport. Időszórni árak. Prospektus.

KOX-féle Leánypanzionátus, Drezda.
 Lindengasse 3. Nagyszerű villafekvés. Előkelő. Nyelvek. Zene. Sport. Iskoláztatás. Prospektus.

DR. KURT IMMELMANN röntgentechnikai kiképező, Berlin, Lützowstrasse 72. Államilag elismert. Röntgen és a szukba vágó öszes mellékanyag. Technikusok klinikai és laboratóriumi kiképzése. Prospektus.

Le tudja Ön ezt rajzolni?

Próbálja meg és küldje be a rajzot pontos címének közlése mellett. Amennyiben a kísérlet meglegedésünkre sikerül, akkor küldünk Önnek egy 32 oldalas szines folyóiratot „Wege zur Kunst” címmel, amely legnagyobb érdeklődésre fog szolgálni. Ebben arra keresünk lehetőségeket, hogyan lehet egyszerűen és foglalkozásának földása vagy lakóhelyének megváltoztatása nélkül szabad órában művészi és hasznos eredményekhez jutni. Eppen ezért ne habozzék és küldje be még ma a rajzát. Cimezze pontosan:

Mal- und Zeichen-Unterricht G. m. b. H. Berlin W9, V.

FUOTTHON KLEINWELKA (Sachsen, Bautzen mellett). Egészséges fekvés. Iskoláztatás. Nyelvek. Zene. Sport. A Brüdergemeinde Herrenhut vezetése alatt. Prospektus.
 PENSIONSHAUS BRODE, Berlin-Schöneberg, Akazienstrasse 5. Különösen diákoknak és diákányoknak nagyon alkalmas. Szép szobák, kitűnő ellátás, központi fűtés, kert. A város központjában. Prospektus.
 RUDOLF MAURER magánaszabászatú iskolája, Berlin W. 8. Friedrich-Strasse 65a. Elsőrendű kiképezés a régi, bevált Carre-szisztéma szerint. Uj kurzusok minden hónap 1-jétől és 15-iktől. Prospektus.

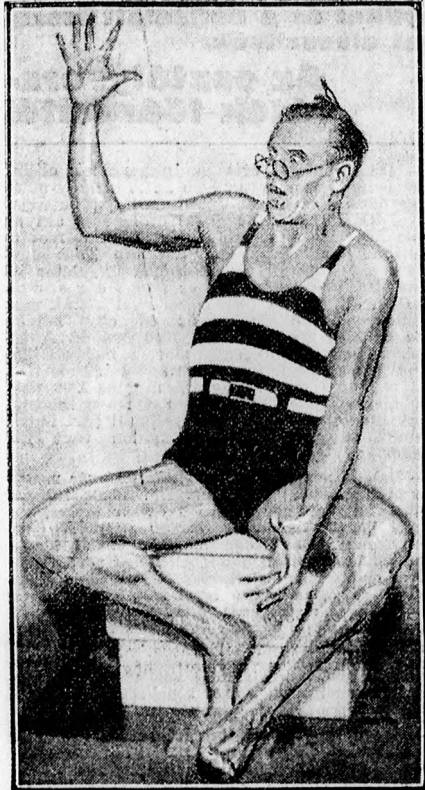
KIADÓ
 AZONNALRA, februárura és májusra
 POZSONYI-UT 4 d,
 POZSONYI-UT 4 e,
 SZIGET-UTCA 38.
 alatt modern, teljes komfortu, utcai kilátásu
2, 3 és 4 szobás lakás igen olcsó béreért. — Ugyanitt üzlethelyiség is.
 Bővebbet delután 2-4 óra között 28-5-90 telefonon gondnoknál, vagy helyszínen házfelügyelőknél.

Nem sikerült a vasárnapi Arne Borg-vizikabaré

A vontatott rendezés és Arne Borg jelentéktelen proeukciói után csalódottan távozott a közönség a főudtuszodából

(A Reggel tudósítójától.) Vasárnap délután elegáns autók gördültek a kivilágított margitszigeti főudtuszoda és es dől a közönség a vizikabaréra, amelynek külföldi vendége Arne Borg, a híres profivá lett svéd uszóvilágba-

Arne Borg Komjádi Bélát utánozza a vizikabarén.

nok volt. A nem mindennapi esemény nagy érdeklődést váltott ki.

annál nagyobb csatlódás következett azonban később, mert a közönség kabaráét kapott ugyan, de humor nélkül.

A Magyar Uszó Szövetség máskor egy kiváló rendezőgárdája ezáltal föltünően gyöngén működött: az egyes számok tulhosszúra nyultak, túlnagy szüneteket is tartottak az egyes számok között, azonkívül a rosszul funkció-

Gömbös miniszterelnök és Hory római követünk a római magyar követség kapujában.

náló mikrofonban sem volt sok öröme a közönségnek, a speakerről nem is beszélve.

Sem hallani, sem látni nem lehetett jól!

Először Hild és Brém, két fiatal uszó mutatott be ügyes párjelenetet. Ruhában usztak a vízben és életmentési mutatványaikon — legalább lehetett nevetni. Ezután egy fiatal-ember a víz alatt evett meg egy tojást, amiből persze szintén nem sokat lehetett látni. Egyedül Nagy Károly groteszk műugró-imitációinak volt sikere. Diákok tartottak kajakbemutatót, majd gyöngécske víztrófékát követték. Észelatt Arne Borg a tribünön szorgalmasan osztotta az autogramokat és modelt állott a fotografusoknak. A Terézköruti Színpad tagjainak tréfáját melegen megtapsolták, majd az attrakciónak szánt női vízpolómérkőzés követezett. Salamon Béla volt a bíró, de mikrofon nélküli szavát sem lehetett érteni, amire sietve megszökött a megtiszteltetés elől. A közönség, hiába, nem akart nevetni azon, hogy a hölgyek itatták egymást a vízben.

Most végre Arne Borg követezett és a közönség föllélegzett, hogy talán most láthat valami érdekeseit. Arne Borg piros-fehéreszörös dresszben a híres uszónagyságot utánozta a vízben, majd állapotutazásokat mutatott be. Mérsékelt sikerrel.

Vizont 600 pengő gázt kapott 20 percért.

A közönség bosszusan és csalódottan távozott.

— Eltűnt egy vándorcirkusz műlovarnöje. Vasárnap bejelentette a csendőrség a főkapitányságnak, hogy a tolnai Bogaras-pusztán működő vándorcirkuszról nyomtalanul eltűnt Fadgyas Róza műlovarnöje.

A Ma Szakács-könyve pályázata!

INGYEN ÉS KÖLTSÉGMENTESEN JUTHAT AZ ALÁBBI 10 PÁLYADIJHOZ:

- Egy teljes konyhabutorberendezés
- Egy alumínium főzőedény-készlet
- Egy elsőrendű jégszekrény
- Egy quodlibet paszirozógép
- 12-személyes porcellán étkezőkészlet
- 12-személyes üvegekészlet
- Egy fagyaltgép
- Egy zsák 0-ás liszt
- 25 kg. elsőrendű fűszer és ételmszer
- 25 kg kockacukor

E 10 pályadíjat azoknak tűzzük ki, akik 5 olyan jó receptet be tudnak küldeni, amely a Ma Szakácskönyvéből hiányzik.

A pályanyertes kívánságára a díjat azonos értékű más tárgyra kicseréljük.

A pályázat további részletei a „TÜNDÉRUJJAK” december hó 1-én és december végén megjelenő számában olvashatók.

DANTE KÖNYVKIADÓ

Herriot beteg

Páris, november 13.

(A Reggel tudósítójának telefonjelentése.) Herriot miniszterelnök köszvényes fájdalmai következtében egyelőre nem mozdulhat ki szobájából. *Allapota nem ad okot aggodalomra.* Ha nem jön közebe előre nem látott esemény, a jövő vasárnap Nantesba utazik, ahol beszédet mond egy emléktábla-leleplezési ünnepe-lyen.

Vásároljon

olyan kereskedőnél és iparosnál, ahol minden Ön által fizetett összeg után ingyen telekszervényt kap.

Nem kell már semmit megvonnia magától azért, hogy talke is legyen.

Szükségleti cikkeinek vásárlásaival egyidejűleg ingyen és tehermentesen telket kap.

A telekszervényeket kiszolgáló kereskedők és iparosok címei kerületenként és szakmánként most van összeállítás alatt és azokat december elején lakására kézbesítjük

Ne vásároljon week-end villa házhely telket

sem részletre, sem készpénzért, mert ezekhez teljesen

ingyen

teljesen juthat a házi szükségleteinek és ruházati cikkeinek szükséges vásárlásai révén. Minden pengő kiadásához ingyen telekszervényt fog kapni.

KERESKEDŐK ÉS IPAROSOK PROPAGANDA SZÖVETKEZETE
V, Báthory-utca 5. szám, félelelet 5. Telefon: 19-0-85

Pénteken 3210 szombaton 4330 Vasárnap 5847 látogató nézte meg, a következő napokon

100.000 ember

fogja megnézni a titkok drámáját:

Egy táncosnő élete, szerelmei és végzete. — Rendezte: GEORGE FITZMAURICE. — A többi szerepekben: LIONEL, BARRY MORE, LEWIS STONE. (Metro Goldwyn Mayer-film)

Rendkívüli sikert aratott A Reggel kedvezményes pesti előfizetési akciója: ezrével jelentkeznek előfizetők!

(A Reggel tudósítójától.) A Reggel budapesti kedvezményes előfizetési akciója már az első héten minden várakozásunkat fölülmuló sikert aratott. Lapunk hatalmas olvasótáborra teljes mértékben honorálja azt az áldozatot, amelyet A Reggel fővárosi közönségének közvetlen kiszolgálása és kényelme érdekében hozott kihirdőszervezetének létesítésével: az elmúlt hétfőtől vasárnap estig ezer és ezerszáma jelentkeztek az előfizetők levelezőlapján, telefonon, személyesen A Reggel kiadóhivatalában. A sokezer előfizető, aki egyszeri felhívásunkra spontán kapcsolódott A Reggel akciójához, igazolja ennek az újságnak — az egyetlen európai nivón álló hétfői hetilapnak — kivételes sulyát, szinte példátlan vonzóerejét és házagatóló jelentőségét. Az előfizetési ár, amint azt jelentettük, a portóköltség meg-

takarítása miatt, Budapestben kedvezményes:

1 óra	-----	70 fillér
1/4 évre	-----	2 pengő
1/2 évre	-----	4 pengő
1 évre	-----	8 pengő

A Reggel előfizetési osztálya egyszerű telefonfelhívásra (kiadóhivatalunk telefonszámai: 278-82; 278-83) vagy levelezőlapon történő bejelentésre nyomban intézkedik, hogy minden hétfőn reggel 7 órakor már budapesti előfizetők lakásán legyen A Reggel oly érdeklődéssel és örömmel várt friss száma. A lelkiismeretesen, hozzáértéssel végzett újságról munka öntudatával köszönjük meg olvasóközönségünk megható és fölemelő együttérzését, amelynek egy hete megindított fővárosi előfizetési akciónk során napról-napra tanúi vagyunk!

— Az új német képviselőház korelnöke a 83 éves Litzmann Károly lovasgenerális leszá, akit Hitler listáján választottak meg Kelet-porzországban. Litzmann tábornok nemcsak a legöregebb, de a legmarkánsabb arcú és legeredetibb észjárású tagja az új német parlamentnek.

Hindenburggal együtt, mint ifjú hadapród vett részt a 71-es német-francia háborúban és az első pártjü elén ő lovagolt a francia fővárosba. A 83 éves aggasztóknak még ma is olyan hangja van, hogy nyugodtan vezényelhetne rohamra akár egy lovasregimentet is. Politikai programja: *civilizekkel nem lehet kormányozni, mert a polgár se parancsolni, se engedelmeskedni nem tud.*

— „A jegyzőt mentesítsék az adóvégrehajítás alól!” Nagykanizsáról jelenti A Reggel tudósítója: Zala vármegye községi jegyzői gyűlést tartottak, amelyen elhatározták, hogy fölterjesztést intéznek az országos jegyzőegyesülethez, amelyben követelik, hogy a jegyzőket mentesítsék az adóvégrehajítások elutasításától, mert ez a falu népétől erősen elidegeníti a jegyzői kart, azonkívül annyira lefoglalja idejüket, hogy nem tudják az egyéb községi teendőiket ellátni.

— Beomlott Varsóban egy sörgyár tűzfala: 18 halott. Varsóból jelenti A Reggel tudósítója: Vasárnap délelőtt a Haberbusch & Schiele-féle nagy sörgyár telepén az egyik raktárház két emelet magas tűzfala leomlott és óriási robajjal rázuhant egy kis faházra, amelyet izéporra tört. A tűzfalat nagytömegű komló nyomta ki s amikor a fal leomlott, a több ezer mássa komló is utána dőlt. Amikor a leomlás nyomán keletkezett hatalmas porfelhő szétoszlott, egyetlenegy óriási romhalom volt csupán látható, amelyből csak egy kályhaeső meredt ki. Az eddigi 18 halott között négy nő és három gyermek van.

— Futballbaleset. Kőbányán a Sport-utcai futballpályán Zombori Béla 19 éves korékezdőségéből labdarúgás közben elesett és elütötte a halkarját.

— Elítélték egy földbirtokost, aki kritikát mondott a főszoigabíróról és a választásról. Nagykanizsáról jelenti A Reggel tudósítója: Szombaton tárgyalta a törvényesék újnepi Elek Pál nagykanizsai földbirtokos ügyét, aki ellen hatóságí közeg fölhatalmazásra üldözendő megrágalmazása miatt emeltek vádat. A földbirtokos a múltévi választások során levelet intézett gróf Somssich Antal országgyűlési képviselőhöz és azt írta, hogy a választások alatt Somogyi József nagykanizsai szolgabíró erőszakkal vette rá a polgárokat, hogy gróf Somssich ellenjelöltjének ajánlásokat gyűjtsenek. A bíróság a földbirtokost 300 pengő pénzbüntetésre, Ruff Lajos községi bírót, aki a levelet szintén aláírta, 20 pengő pénzbüntetésre ítélte.

— Hirtelen halál a villamoson. Vasárnap reggel a Keletföldi-pályánvar közelében hirtelen rosszul lett egy villamoskocsiban Szatola Lajos 62 éves grári munkás és meghalt.

— Kesztyű, női svéd, bélelt 1.90 P Salgó, Kristóf-tér 2.

A megbízható összetételű

»LABOR« gyógyszappanokat

bőrgyógyászok és kozmetikusok rendelik!

Epe-szappan
Borax-szappan
Kén-szappan
Kátrány-szappan

stb., stb. mind kiváló minőségűek!

— Gömbös Gyula az orvosok egyesületének díszelnöke. Vasárnap tartotta közgyűlését a Magyar Orvosnők Országos Egyesülete, amelyen díszelnökévé Gömbös Gyula miniszterelnököt választotta. Az új tisztikar a következő: Elnök: Tóth Sára, alelnökök: Gémesy Piroksa, mádi Kiss Mária és Krepuskáné Hánel Anikó, főtitkár: Végess Ilona, pénztáros: K. Mehrbeczky Irma.

— „Arany Jánosé, 1858.” Nagykőrösön jelentik: A református lelkesül hivatal régi bolmijai között megtalálták Arany János egykori diányját. A vén diány egyik alsó oldaldeszkájára Arany sajátkezűleg jegyezte föl: *Arany Jánosé, 1858.* Az emléket az Arany János-zobában helyezték el.

— Elhízott egyéneknek a termézetes „Perone József” kesztyűgyár hatalmasan ajánlotta a balmaként, a reszt könnyedé teszi s tisztá tejet és nyugodt alvást teremt.

— Régl. jónévű badai szálloda (Zsigmond-utca 35-40) a Rozsodomb alján ósók hánaposszobákat hirdet lapunkban. Kies felkérésű fogva, a Lukács-tároléi szemben, lehetővé teszi, hogy a gröggráist keresőknek nem kell drága külföldi szanatóriumokat látogatni. Tel.: 517-35.

Gyári áron csillár

rádiók és villamoskészülékek nagy raktára.

Általános Gázizzófény és Villamossági Rt

VIII, József-körút 42. IV, Váci-utca 27-33 VI, Teréz-körút 50

Kedvező fizetési feltételek.

— Erélyes nyomozás indult meg a zsaroló „közgazdasági” hetilapok és álhírlapírók ellen. A Gömbös-kormány hivatalbalépésének első napjai óta százával kapja a panaszos leveleket, amelyekben pénzüntézetek, gazdasági vállalatok és szövetkezetek a kormány közbelépését kérik az ismeretlennevű „közgazdasági hetilapok” és zsaroló álhírlapírók koncentrikus támadásai ellen. Különösen Fabinyi kereskedelmi miniszter kapta nagy számmal ezeket a panaszokat, amelyek meglepő egyöntetiséggel kívánták a kormány sürgős és erélyes közbelépését. Minthogy a legutóbbi hetekben hasonló ügyekben ismételtlen a rendőrség közbelépésére volt szükség, Gömbös miniszterelnök Rómába utazása előtt elrendelte, hogy a miniszterelnökség utatsítsa a rendőrséget a közgazdasági sajtó alvilágának földerítésére. Szombaton érkezett meg a főkapitányságra a miniszterelnökség leírata. A nyomozás a Bab detektívcsoporthoz osztozták ki, amely még szombaton megkezdte földerítő munkáját a sajtó alvilágában.

— Filmpremier. A Royal Apollo esütörtökön mutatja be Willy Forst és Liene Haid új filmjét, „Arkádia hercegét”. A film muzsikáját Robert Stolz szerzelte.

— Tühéletes fogápolás. Csak a fog és foghús együttes ápolása vezethet biztos eredményre. Az Ovensall vitaminos fogkezelő rendkívüli hatását éppen annak köszönheti, hogy a bonnefogalt vitaminok a foghúst is erősítik és ezzel a fogakat lazulás és szvasodás ellen védik.

3 ruha bármelyike: 9.⁸⁰

- Táncruha**
finom légvesésű milánésból, rózsaszín, meggy, fekete és zöld színben, hársnyvirág díszítéssel, nálunk csak: **9.80**
- Kötött ruha**
meleg, tartós anyagból, minden divatszínben nálunk csak: **9.80**
- Szövetruha**
divatos tweed kelméből, bársónyalal, nálunk csak: **9.80**

enyves

Pongyola bársonyflanellből 4.⁵⁰

Kálvin tér 7.

Eszekiszok, iszokeszok...

— Kemény Simon gyűjteményéből —

Olyan házmesterféle ember lehetett. Kis kabátban, félrecsapott kalappal állt este 9 órakor a kiskocsma kapuja előtt, háttal a járdának, arca a kocsmá ajtajának. Néha jobbra, balra vagy hátrafelé billent, ami testének szesz-tartalmára engedett következtetni. A bajuszát is igen hetykén, betyáros, kihívó legénykedéssel pödörte. Mutatóujját néha száján megrendesítette s hüvelykujjának is átadva egy részt ebből a természetes bajuszpedrőből, orra alatt a tekintélyes pamacsot továbbcsodorta mind hegyesebbre. A házmesterféle ember a kocsmá ajtajára függesszett étlapot nézte. Hangosan olvasta a szöveget, azaz a hangsúlyozással, amely nem felel meg a magyar nyelv törvényeinek, de amit emberünk beszélt állapotba magyaráz és ment. Olyan hepe-hupásan mondotta a szavakat, egy-egy magánhangzónál kátyuba zökkent, aztán hirtelen fölrántotta a hangsúlyt a mássalhangzónál, holott a szó simagördülési volt, de ez a furcsa akcentuálás egyáltalában nem volt kellemetlen, mert a részeg ember hetyke, legényes, hősökdő pózhoz hozdátartozott és azt nagyon hatásosan jegyezte. Szóval ez a kedves és mulatságos figura olvasta az étlapot.

— Bornyújtókölt, kalbs pergelt: hafjan...
 — Marka gujás, rinds gullás: öfsen...
 Nagyon hetyke bajuszpedrűs, aztán:
 — Ha akarok rendülök, ha akarok eszek!
 Aztán az étlap balsarkára bökött. Ravasz, tompított, tükölköző hangon mondta és kedvesen kacintott hozzá.

— Súlyos baleset érte Yvonne Godard francia uszóbajnoknőt. Barcelonából jelentik: Vasárnap egy uszóversenyőr autónázó volt Yvonne Godard. Az autó fölborult és a bajnoknőt súlyos sérülésekkel, bordatörésekkel szállították kórházba.

— Kosztolányi Dezso és Lukács György ünneplése. A La Fontaine-Társaság és a Goethe-Társaság tagjai együttes lakomán ünnepelték Kosztolányi Dezst és Lukács Györgyöt abból az alkalomból, hogy Kosztolányi a francia beszéltrendet, Lukács pedig a német Goethe-érmet kapta meg. A vacsorán Vildár Déla, Póka-Pinyó Béla és Kelecsényi Ferenc mondtak fölkészöntő beszédeket.

— Eresiniél jóllétezott férfiholtestet fogtak ki a Dunától. A zsebében igazolványt találtak Szibolics Konrád címűre —árpádföldi lakos nevre.

— A Terézvárost Kereskedők és Iparosok Egyesülete vasárnap *Wittenberg István* emlékére adott gyűlést tartott. Először tárgyalta azokat az újabb hatósági intézkedéseket, amelyek alapján a *Birkatalkúli kereskedőknek a kapu körül kiállító szekrények és táblái átállították.* A kereskedők a sérelmes intézkedések miatt külföldiségét fogták titkolni a fűrészenél és a közmunkatársaság.

— Új fűszi kellemetlenségeket és érzékenykedést küldött a Fenyves-Árúháznak. A Calvin-téri Fenyves-Árúház kiváncsi a Pestre, mint bármely belsőli címre hozzá küldi szövet, selyem-, műselyem-, bársony- és mindenféle mosókeménymintát, amelyek lehetővé teszik, hogy a f. vendéközönség otthonában is válogathasson. Fenyves-Árúháza szintén küld kíváncsi illusztrált katalógust.

— Kadarka szemelt egynyolevan, egri bika-vér kettőhuz... Ha akarok hozatok, ha akarok, reggeliz iszok...

De itt látta, hogy valami hiba van. Ki is javította magát:

— Azaz záróráig... Sprestunde... Prestunde... pres...

— Ha akarom, iszok, ha akarom eszek...

Ekkor gyanakodva oldalt pillantott, a részegek remek ösztönével érezve, hogy veszedelem közeledik. Csakugyan, a harmadik ház kapujából egy természetes és láthatóan bőséges hangulatú asszony lépett az utcára. Tamkszerien közeledett a kocsmá felé. Az ember szemlétomást hervadtabb lett. Nem akarom őt azzal valólni, hogy megjéjdi, de az igazságot sem csufolhatom meg annak ellhangzásával, hogy határozottan megköhkökcent. Természetesen nagy hiba lett volna, ha ezt árulja. Újra rábőkött tehát az étlapra és határozott hangon jelentette ki ott a csillagos ég alatt.

— Ha akarom eszek, ha akarom iszok, ha akarom eszek, ha akarom iszok...

Gyorsan, hadarva mondta a szöveget, olyan hangon, mint amikor egyik gyerek bosszantani akarja a másikat. Aztán igen kemény, határozott férfias hangon fejezte be a monológot.

— Ha akarok, eszekiszok, ha akarok iszokeszok... de én nem... akarok...

Abban a pillanatban mondta ezt, ismét oldalt pillantva, amikor a női tanak odaért s megragadva a férfi karját, nagyot rántott rajta és úgy előrelökölte, hogy az embernek alig volt annyi ideje, hogy a férfibecsület érdekében még egy nagyot pederintsen a bajuszán.

A kis utca néptelen és csöndes volt. Hilda Istennek, nem volt tanuja a megalázásnak, amely a férfiak egész világát érte nemünk egy tagjának személyében. Rajtam kívül senki sem látta a szomorú kalandot, én pedig nem beszéltek.

— Hétszáz méter magasságot ért el és onnan földreszállt egy rakéta. Berinjából jelentik: A tempelhoi repülőterén vasárnap repülőnap volt, amelynek szenzációjaképpen *Tilling* osztrák mérnök, a kiváló rakéta-technikus előszobában mutatta be a nyilvánosságnak: *lőbb rakétáját* működés közben. *Tilling* mérnök három rakétát bocsátott föl. Az első 700 méteres magasságot ért el és azután *programszerien* sándor lezárt. A második start már rosszul sikerült, mert időközben egyre erősebb szélrohamok léptek föl. A harmadik rakéta kilövését a rendőrség biztonsági okokból megtiltotta, mert addigra a szél már olyan erős lett, hogy attól kellett tartani, a rakéta esetleg a nézőközönség közé zuhanhat.

— Halálózás. *Weisz Nándor* bérantófuvarozó e hó 12-én hosszú szenvedés után elhunyt. Temetése e hó 14-én délután 1/3 órakor lesz a rákoskeresztúri izr. temető halottasházában. — *Kerakes Ferenc* nyugalmazott műszaki főtanácsos, református presbiter 69 éves korában *Kecskeméten* elhunyt. Vasárnap délelőtt temették nagy részvét mellett.

— A Tokajhegyaljai Bortermelők Pincészövetkezetének remek borai má már minden jobb vendéglőben, kávéházban és eszmegyereskedésben kaphatók Budapesten is. A *rózsaszín állami márkával* ellátott tokaji aszu, számarodni és pessenyeborok minőségben verhetetlenek, árban pedig a királyok borát a polgári közönség legnépszerűbb borává avatják!

— A nagy adóállomással kapcsolatban oly frányú közlemény jelent meg egyik pesti esti lapban, miszerint az épülő nagyenergiájú budapesti adóállomás üzembe helyezése után, külföldvétel szempontjából, a rádiókészülékek használatlanul válnak. Erre vonatkozóan az Orion-tyár a következőket közli a közönséggel: Amidőn az 5:1 lámpás 700-es és a 3:1 lámpás 700-es Orion rádiókészülékeket megkonstruáltuk, eleve számoltunk egy nagyobb energiájú helyi adó lehetőségével is. Miféle a készülékek szerelvényeit megkezdjük, azokat több európai nagy adóállomás színterében kipróbáltuk. Szolgálaton tehát megvizsgáltuk mindazokat, akiknek 7037-es, 7090-es, vagy ezeknek megfelelő egyenáramu típusú 7037-es, 7090-es, 7032-es Orion-rádiójuk van, hogy minden körülmények között, még az új nagy adóállomás üzembe helyezése után is, biztosítva van készülékük selektivitása.

— Nagy Emilt újra elragadta a temperamentuma! Nagy Emilt volt igazságügy-miniszter deriús és szeretetreméltó egyéniség, csak a választási harcoktól kellene őt távol tartani. Deára hosszúak és ismételt és mindig közérdekű angolai séjourjainak, angol hidegvérrel Nagy Emil nem dicsőíthető. Korát meghazdoló ifjonti temperamentuma, amelyet sok évtizedes ellenzéki múltjának elmulhatatlan emlékei fűtenek, mindenkor elragadják, valahányszor szemébe huzott, híres zöld korteskalapjával, bajuszát hamiskásan megpödörve, megáll a kortesdobogón. A fegyelmezett publicista, a gyakorlott parlamenti szónok, a volt miniszter nem ura önmagának és a szavának, ha tömegek előtt beszél. Emlékezetes nagykanizsai afféria Bethlen István volt miniszterrelökkel, amely csak abban különbözik vasárnapi székesszevári elszólásától, hogy Nagykanizsán az egységes párt, Székesszevártól az ellenzék ellen lovalgolt aifakot. Most ugyanarra a Friedrich Istváura támadt, akit még néhány hónap előtt Pallavicini ögróf ellenzéki beszámolóján lelkesen megtapsolt. Nem szabad tragikusan venni Nagy Emilt választási szónoklatait. Miért vegyük komolyan, amikor ő sem veszi komolyan. És nem tellik bele huszonötgy óra megjósoljuk, írásban és szóban ki fogja jelenteni, hogy nem így gondolta, még kevésbé értette, mint ahogy mondotta. Nem, nem szabad komolyan venni Nagy Emilt kortesbeszédét! Ő az a Diogenész, aki választásokon nem a hordóban, hanem a hordón bölelekedik...

Megyeri versenyek

Sorozatos bukások, favoritverségek a megyeri szezonzáró napon

(A Reggel tudósítójától) A galoppszezon zárónapján békekekre emlékeztető *óriási közönség* lepte el a megyeri pályát. A sport minden várakozást fölülmúlt. A megyeri pálya talpon levő lovai a négy sikversenyben monstruozus mezőnyök keretében találkoztak. A nap egyik legérdekesebb versenye a *Kisérletl verseny* volt, amelyben *Baksis* és *Fonóány holtversenyben érték el a célt.* Az ugróversenyekben *egyik bukás a másikat követte.*

A *Hadsereg gátversenyben* az ut elején *Okos* bukott el, a *Gátverseny-handicapben Berril* bottott meg *egyik sóvénynél.* Az *Akadályversenyben Almos* és *Ki tudja?* buktak el, az utóbbi oly szerencsétlenül, hogy az ögr steeplert a helyszínen ki kellett irtani.

A *fogadóknak a bucsunap sem kedvezett.* A kedvencek, az egész versenyek tendenciájának megfelelően, most is kikaptak. *Legérdekesebb volt ezek között Legyes és Grácia teljes lemaradása.*

Részletes eredmény:

I. futam: 1. Lonika (14), 2. Balok (5). Fm.: Székháros, Pimpóka, Okos. Tot.: 10:31, 16, 16.

II. futam: 1. Komiló (2), 2. Rondino (4). Fm.: Ki tudja?, Sanyi, Almos. Tot.: 10:37, 18, 20.

III. futam: 1. Happy End (25), 2. Osztrózza (6), 3. Buzavirág (12). Fm.: Haram, Fityke, Almi, Berril, Rab, Etole Filante, Párta. Tot.: 10:33, 21, 29, 34.

IV. futam: 1. Fonóány (25) és Baksis (10) holtversenyben, 2. Hilo (10). Fm.: Mirjam, Pali, Legyes, Vietspán, Pompe, Farduc, Barátok. Tot.: 10:25, 69, 19, 33, 22.

V. futam: 1. Gyöngyike (6), 2. Jódos (3), 3. Szászország (6). Fm.: Zausz, Africanus, Bellevue, Szélim Pasa, Allegra, Bona, Galiba. Tot.: 10:29, 25, 25, 22.

VI. futam: 1. Székháros (4), 2. Robinson (4), 3. Babám (6). Fm.: Osoa, Coruna, Marty, Papusócs, Szilaj, Budr, Bonnétable, Atrops, Partezér, Kolibri. Tot.: 10:51, 18, 18, 48.

VII. futam: 1. Lovendula II. (6), 2. Arbóc (1), 3. Madár Gredl, Annabé, Fleche d'or, Rebecca, Hadur, Porvesszes, Saladin, Csendör, Nemdebor. Tot.: 10:37, 43, 47, 25.

A Royal-szálló éttermében

Jan és Pátrik Hoffmann

Németország utólréhetetlen jazz-zene-kara óriási sikerrel vendégzerepel minden délután és este

Tánc!

DZSIMBI

vezet

Magyar Színház

Vigszínház

Szombaton, november 19-én

előszőr

A varázsige

HATVANY LILI új vigjátéka

Főszereplők:

Dayka Margit, Góthné Kertész Ella, Gombaszögi Ella, Makay Margit, Mészáros Giza, Vágóné, Hajnal Gábor, Góth Sándor Gyergyay István, Peti Sándor

Az első előadások jegyeit már árusítják

Reggeli levél

Mondja, kedves A Reggel,

a szél merről fúj ma reggel?

— Szüveskedjenek talán a meteorológiai intézetet fölhívni, szívesen szolgálnak fölvilágosítással... De ha arról a „Forgószél”-ről érdeklödnek, amely Boross Elemér újju költőtársunk tüdejéből szívta a Kamaraszínház színpadán, úgy érrol én is szolgálhatok fölvilágosítással, mert ez viszont az én meteorológium hatás-körébe tartozik...

— Olyan ünneplés, mint Szerényi a felső-házban. Remélem, ez nem jelent havat. Csak azért ne gorombáskodjon vele, olyan vékony-pénnü legényke s olyan sápadt volt a premieren...

— Ó, Istenem, dehogynis. Meg sem érdemelni! Bár ő ugyancsak kigorombáskodja magát a „Forgószél” zugása közben, nem hagy egy csépp keresztrefit sem Európán, sem az emberiségén — „pocsék egy társaság vagytok, mondhatom” —, dörgi

oda a lársadalmnak, elkegyedtetlen, kiábrándultan és pulkajpírás-haragosan. S itt, ez utolsó szóval már szinte meg is mondtam, hogy ennek a tehetséges fiatal írónak, akinek mondandóját joggal kellettek érdeklődést azokban, akik a színpadon a giccs hazug gyűrűgése helyett a mai élet rekedt hangját keresik, mi baja. Nem az a baja, hogy a témáin nincs szordino, elvégre az életünkön se nagyon van, az a baja, hogy a hangján nincs szordino! Kétfajta író van. Az egyik azért ír, amiért a szabó ruhát csinál, a szuszter cipőt, a kesztyűs kesztyűt, a kalapos kalapot, „Csi-nálja” az árut és eladja, hol nyereséggel, hol veszteséggel. A másik belső parancsra ír, az idegrendszer, az agy és a lelkiismeret kény-szeréből s nem rubrikázza meg előre a várható bevétel oldalait a pénztárcájában. Az ilyen író olyan, mint a gyertya: önmagát fogyasztja, hogy másoknak világítson. Szavamat adom, hogy igazán nagyon szeretném Boross Elemért színtemben és megyőződésemben az utóbbiak közé sorozni. Azok közé a hívatott írók közé, akiknek az írás nem kézmozdulatok reflexe, akiknek az emberiség tisztult, boldog és ártatlan pillanatait köszönheti. Nem is mondom, hogy nem tartozik közéjük. De — akkor még nem találta meg a saját hangját! Mert ez a hang, amelyen az emberiség — a publikum — arcába vágja korunk mártírhumát, talán tisztán cseng a szívében, amikor még a gondolati méhében pihen, de a színpadról recseg, mint egy rosszul beállított megafon s a végén — a helyett, hogy vinne magával az igazság tisztultabb régióiba, elkedvetlenit. Író Boross Elemér, de talán nem színműíró, vagy még nem az! A színpad szárszorosan fölhangyit mindent, amit rajta találnak. Vért, könynyet, száhat, sikolyt, nyomort, kínt, vagy akár egzotikumot, — szárszorosan, ezerszeresen kell tehát ügyelni arra, hogy a mondandóval adagolása: hangjának intenzitása, szenvedélyének ereje, megyőződésének hőkőfa ne es-sék végtelkebe, nehogy a kiáltás rikácsolásba, a vonaglás ritusátáncba, az írói és emberi igazság propagandába torzuljon. Tendenz-stück” a „Forgószél” s kétségtelenül joga van a színpadhoz. De határozottan maradandóbb, szenvedélyességében igazoltabb, őszintesé-gében megyőzőbb volna, ha kevésbé volna brutális. Így helyenként celsűgesszt és szepti-kussá tesz. Vannak benne határozottan szép és értékes részek, — azt csak a reudőri krónikák igazolhatják igazán: mennyire, milyen kegyetlenül hüségos filmje az életnek a parkett-táncos csábításának képmecse kis jelenetét! De ahogy például a gazdag ember hepiáskodását inasával, volt főhadnagyával elképzelt, az túl érdes, grotzesk és süket... Vértés férfiasan zengő tenorjára a vezetőserep. Ez a kitűnő, kulturált és nemes színész celsűgött a Viasz-színház sikamlós parkettjén, fájdalom. De ke-

vésbé kockázatos időkben bizonyára ottmaradhatott volna s a színháznak sok öröme tellett volna idővel benne. (Talán még lesz rá mód, hogy idővel visszakérüljön...) Bóth Klárát, a „Bunburry” Gwendolinját láttuk viszont egy női főszerepben, a régi, érzelmesen lipótvárosi attitűdjével, de fion-man, kedvesen és rokonszemesen. Peéry Piri jó, ilyenfajta szerepet azonban saját jövője érdekében nem volna szabad vállaltatnia. A magyar színpad egyik legfinomabb, leguribb jelensége: Zala Karola, a mindig jellegzetes Bazsal, a kitűnő Köpeczy Boóze, a meleg ver-pelétűstüzű Déri Hugó, elhibázott szereposztásban a pompás kiállású Lontai, lobogó zsak-kettesen (szintén elhibázott szereposztás) Ka-bók, egy józsefcsárosi szívsjósgy főpincéri mamuszaiban csoszogza Szizeli (egyszerű, de kicsit klisszéjú), a friss Kéri Panni, Ditrői Ica, Dózsa és az ügyes kis Primusz István jätsszák a darab fontos és kevésbé fontos szre-pecét. Pünkösti Andor rendezése hibáiban is jó atlag, erényeiben viszont néhány meglepő finomsággal kedveskedik. Az első kép amerikai moziismerése példátul teljesen megérezte az író és darabját.

— Hála és köszönet a meteorológiai jelenté-sért. Prognózis a jövő kétre?

— Amint tudják: „Tüz a Monostoron” és a „Varázsige”. Indig és Hatvany Lili. Mind a kettőről jó híreim vannak, de a részletes prognózisra mégis csak várniok kell premier utánig. Azt mondják, ilyen drukli-ra nem volt még példa a színházi analesekben, mint ahogy a jövő hét két szerzője drukkol. A hideg rázza őket, formálisan dideregnek, nem tudnak sem enni, sem aludni...

Indig és Hatvany Lili
agy drukkolnak, hogy a hideg rázza őket

— Majd megusszák...
— Meg. A Nemzeti Színházban egyébként forrón pezseg az élet. Az oroszlanfejű Márkus László, aki végeredményben a szezon kellős közepében csöppent bele a dícsőségbe, negyven darabot talált az irattárból s ezek közötti böngészve, egy remekműre bukkan: Vojnovich Géznak, a veterán írónak egy Shakespeare-ről írott darabjára... Csak semmi idelem!

A darab állítólag olyan kristálytisza, olyan nemes és lelkiismeretes irás, mintha az író minden mondatán éjszakákat gondolkozott volna... Szép Ernő is ír a Nemzetinek egy Gerald-tyipusu lirikus darabot, Márkus László programja általában a szezon hátralevő ré-szére odairányul, hogy a közönség bizalmát a színház erkölcsi hitete iránt erősítse meg: igazi írótak akar adni elsősorban, magyarokat és külföldieket egyaránt, az utóbbiakból a legmo-dernebbeket is... Látták az új Grete Garbot? — Még nem. Nem kaptunk jegyet. Nahát, milyen!

— Szerintem nagy ügy. Nem a film, a story, ezeknek a kémhistoriáknak van egy ellensze-ves oldaluk, tulkosít bennük (különösen filmen) a filmromantika, a fikoztatosság, a detektír-mentalitás. Bár ez a film legalább világos, tiszta és érthető. Hanem a nő...! Hosszu időkre felelthetetlen élménycim marad Greta Garbo Mata Hari-ja. Beszéltek itt arról már évek óta, amióta Marlene Dietrich fölűnt, hogy Marlene veszelvezeteti a Greta pozició-ját. Az volt az érzésem, amikor ezt a filmet láttam, hogy Garbo hallgatta, hallgatta a sok poredalást egy dirány sarkában, összekuco-rodva, fázosan beburkolódzva egy rojtos se-lyemkendőbe és nézett, nézett a nagy szemel-vel, hallgatott és meg se moccant. S aztán ebben a filmben lassan fölkel a helyéről, le-dobta a sájt a vállairól és csöndesen megszó-lalt: na most aztán elegem van ezzel a Diet-

BIG JIM

A TÖKÉLETES NAGY PUDERDOBOZ

Gyönyörű színek és minták érkeztek

10 cm. 12 cm.

P 9.- **P 15.-**

ARKANZAS
IV. VÁCI-UTCA 20

richsteinnal... szólt és elfújta az egész Dietrich-ügyet. Nincs föbbé rivalitásról, cersengés-ről szó, arról, hogy ki jobb, ki föbb, ki szebb, — mert amit ez a nő ebben a filmben produkál, az a világ egyik legelső asszonyává avatja! Igaz, ez az első olyan kép, amelyben az ember ezt a Film-Cleopatráit maradátkala-nal kapja. Ahol tötötől talpia, kivülről belül-ről a híres hajától a vöröstre lakozott lábujja hegyéig odadobják a publikumnak; eddig csak részleteket kaptatok belőle, most itt van az egész, neszték, lakjátok föl vele. A tánc a Visnu-szobor előtt... mintha életre akarná kelteni a hideg aranyoszorót... és a részlet talán nem is csodálkozna, ha erre az idéz, erre az utonálló és értekeket rabló, vér-

mérgező vonaglásra a szobor szó nélkül megomzoludna és — agyonfojtatja ezt a létezőt... Ez a Dietrich

rész a dolognak. A Greta Garbo része; hogy egyetlen ajákszógletrándulással hogy tud megrendítő és szivbénító lenni. A jelenet, amik-or a belépő Carontól egy pillantás ezredrésze-gy a kegyelmet várja, de már a szempillantás második ezredrészében tudja, hogy — hiába. Ahogy ezek a tágranjill szemek, a remület részletéből egy ómagától és másokat vizagsztaló mosolyba tündökölnek át, — nem, hát ez felejt-hetőlen. A partnere: Barrymore a szokott jó. Lewis Stone se rossz. De ez a Ramon Novarro... — én nem tudom, hogy ezek az amerikaiak mit akarnak tőle. Commis voyager. (A komi-szabb fajtától.) A Greta szerelmét íránta csak egy simaszörű, kedves kis dakli-kölyökkutya iránti vonzódással tudjuk mérni. Nadehát mindez nem fontos. G. G. a fontos egyedül!

— Megnézzük fölűntét.
— Bucsuzottál még valami meghatót. Bizonyára látták annak a gyönyörű szobornak a reprodukcióját — az összes lapok közülük —, amely a szerencsétlen sorsu Dorothy Arens-nek és férjének, a fiatal Konkoly-Thege Gyul-nak közös sirját díszli. Ez a szobor valóságos bucsuzáróhelye az összes Pesten megforduló amerikaiaknak. Aki amerikai Pestre érkezik, az mind kéme-gy a sirhoz és letezz néhány szál virágot a sirra... A — „European Tragedy” fiatal halottjainak...

- * A szerző kiháznatja a hósnőjét. Nemsokára színre kerül Zagon István „Szegény leányt nem lehet elvenni” című vigjátékának filmváltozata. A premier alkalmából Zagon István egy arra érdemes fiatal jegyespárnak butort és kelegyjét ajándékoz. A szerző most már csak azon tőri a fejét, hogyan válassza majd ki a legérdemesebb menyasszonyt a sok ezer jelentkező közül.
- * Schnitzer Ida és Pogány Mária kézzongorás estje a Zeneművészeti Főiskolában. Csupa tulñomultság, csupa kultura mindkettő. Schnitzer Ida játékán különösen megérzik az egyéniség esillama, amely mögött jó hátvéd a német iskola. Nem első bemutatkozása ez berlini, müncheni, bécsi szereplésével már meghódította a külföldi zeneműtőket. Az esti siker két komoly zenetehetség kibontakozás-tát jelentti.
- * „Cangorilla.” A moziközönséget a filmgyár-ruk valósággal elhalmozták az óriási expedi-cióis filmekkel. A „Cangorilla” és Urániában bemutatott nagy „Fox-dzsangalfilm azonban győzelmesen veszi föl a versenyt elődéivel. Izgalmas, ujszerű, változatos, érdekes.

HADIK-TAVERNA

Horthy Miklós-ut 38. sz.

Intim budai hangulat!
Szígonan kávéházi árak!

Andrássy-uti Színház

A ragyogó műsor

10 utolsó

előadása!

Okos nő

gondolkodik s tudja, hogy

bundát

miért vesz

Kutnewsky

IV. Kristóf-tér 6

KÖZGAZDASÁG

Mit hoz Gömbös Rómából

— Irta Kiss Dezső —

(A Reggel tudósítójától.) Az ünnepségek lezajlottak, a bizalmas tanácskozások véget értek, s a magyar miniszterelnök vonata a percben már robog hazafelé az éj sötétjébe burkolt lombard síkon. A magyar közvélemény elégtétellel és örömmel vette tudomásul, hogy a magyar kormány fejét milyen kifíntető hátrétszállal és fényel vetők körül Rómában, de a lelkesedésen és megistáztatáson túl a magyar közvéleményt mégis csak az érdeklő mindenekelőtt,

mit ért el a magyar kormány elnöke Rómában,

mit hoz tarsolyában haza? Bővebben részletezni talán fölösleges az okokat, amelyek ezt az utilitarista álláspontot indokolták teszik. Árvak vagyunk, rosszul megy a sorunk, s különösen rosszul megy a sora a magyar mezőgazdának, alincnek a termékeit visszik ki első sorban Olaszországba. Ez az Olaszországba irányuló exportunk pedig a legutóbbi években agaszatlannal hanyatlott. Két évvel ezelőtt 117 millió pengő értékű árut vittünk ki Olaszországba, 1931-ben már csak 57 milliót tett ki ez az összeg és az olasz „Bullettino di Statistica” egyik legutóbbi számában közzétett adatok szerint a hanyatlás ebben az évben tovább tartott.

A múlt év első felében még 72,8 millió lra értékű árut vittünk ki Olaszországba, ez év első hat hónapjában az importált magyar árak értéke már csak 46,7 millió lirat tettek ki,

ami egy év alatt több mint 25%-os értékcsökkenésnek felel meg. A csökkenés annál fájdalmasabb, mert hiszen Magyarországra az olasz piac rendkívül nagy élelmiszer- és nyersanyagúságleteléből egyként is igen kevés hányadrész esik. Importált állat és állati termékek, dohány, gabona és magvak ára fejében Olaszország még 1932 első felében is több mint másfél milliárd lirat fizetett ki s ebből a nagy összegből a magyar termelőknek nem egészen 50 millió lra jutott. Az olasz kereskedelmi politika természetesen ugyanolyan módon és ugyanolyan eszközökkel védekezik a válság ellen, mint a többi európai országok, ezek az elhátrító rendelkezések azonban, sajnos, túlságosan sulyal nehezdednek a magyar mezőgazdaságra. Annál föltűnőbb ez, mert azoknak az árúknak a bevétele, amelyek mi is szállítunk Olaszországba, egyáltalán nem csökkentek túlságosan mértékben, sőt egyes árúknak, mint baromfiban, a bevétel erős emelkedése állapítható meg. Anélkül, hogy ma megjegyzéseket füz-

nénk hozzá, ki kell emelnünk, hogy

Jugoszlávia exportja az olasz piacra a magyar kivitelnek közel háromszorosát teszi ki.

Nagyon jól tudjuk, hogy itt a szállítási költségek és a jugoszláv piac alacsonyabb árai döntő sulyal esnek a latba, mégis különös, hogy

ugyanakkor Jugoszlávia csak kétszer annyi árut importál Olaszországba, mint mi.

Rendkívül föltűnő és elszomorító jelenség az is, hogy ennek az évek első felében Olaszország összesen 783.000 tonna búzát importált, köztük Szovjetországból körül 200.000 tonná, míg Magyarországból mindössze 853 tonná.

Olaszország vágómarhaimportja a 400 millió lirat meghaladja s ebből Magyarországra csak 57 millió esett.

Még kirívóbb a helyzet a baromfimporból, amelynek összes értéke 67 millió lirat tett ki, ebből a magyar importra 10,5 millió, a jugoszlávra 50,5 millió lra jutott. Az olasz kormány évek óta céltudatosan igyekszik csökkenteni a bevittet s elérte, hogy míg 1925-ben az importált árak értéke 26 milliárd lra volt, ez az import 1931-ben 11,6 milliárdra esett vissza. Igaz ugyan, hogy az olasz kivétel ugyancsak idő alatt 21 milliárdról 10 milliárdra esett vissza, de

mégis sikerült egy fél évtized alatt a külkereskedelmi mérleg deficitjét 5, sőt 7 milliárdról másfél milliárd lirára leszorítani,

ami olyan kis összeg, hogy ezt Olaszország a maga örösi idegenforgalmi bevételével könnyű szerezni fűzőzheti. A külkereskedelmi mérleg ilyen kedvező alakulása egyik oka az aránylagos stabilitásnak, amelynek Olaszország a válság tetőpontján is örönd. Az olasz kereskedelmi politikának ezt az egységben véve okosan önző és helyes vonalát bírálni vagy kifogásolni nincs jogunk. Amit mi, magyarok kívánunk, az nem több, mint némi előzenyújtást, kissé több kedvezmény, enyhébb megkülönböztetett bánásmód, amennyiben ez a fönnálló szerződések keretében lehetséges. Nemcsak a saját érdekekben áll, a kölcsönös barátságok is javára válnék, ha a miniszterelnök tarsolyában némi szerény kereskedelmi politika ajándékot hozna nekünk Rómából. Mert hiába, régi igazság, apró ajándékok erősítik a barátságot, különösen akkor, ha a győzelem barátnak életbevágó érdeke, hogy ezt az ajándékot megkapja.

Hadüzenet a szérumkartellnek!

— Irta gróf Széchenyi Károly —

Olyan erős fertőzés régen érte az állatállományt, mint az idén. Az Alföldön, főleg Békésben és Csongrádban a sertésállomány hetven százalékát elpusztult, mégpedig elpusztult azután, hogy a birtokosok — főképp a kistenyésztők — sertéséket a mérégdárga gyógy-preparátumokkal beoltották. A rendes szérumoltás, amit még ma is főképp a parasztbirtokok használnak, a súlyos fertőzéssel szemben nem sokat használ, csupán okatlan költségekbe viszi bele a földművesnépet.

A szérum ára tulmagas.

Nagyfoku lelkiismeretlenség megengedni, hogy a szegény nép a hálattalanul drága szérumot használja, amikor a tapasztalat azt mutatja, hogy a szérum a fertőzéssel egymagában megbirkózni nem képes. Ha pedig ez így van, akkor legalább legyen nagyon olcsó! De nem biztos hatású gyógyszert forgalomba hozni ilyen árak mellett nem egyéb, mint

a földbirtokososztály szándékos megkárosítása.

A szérumnál jóval hatóságosabb sertéspestis esetében a szimultán védőoltóanyag, amelynek előállításával hazánkban három gyár foglalkozik. Ezek — a Filaxia Szérumtermelő Rt., a Hungaria Szérumművek és a Laboratórium Védőoltóanyagtermelő Rt. — a régi szokáshoz híver

kartellbe tömörültek.

viszont a magyar kir. állami oltóanyagtermelő intézet szimultán oltóanyagot nem gyárt. Ez nagyon sajnálatos, mert hiszen éppen az állami intézet volna hivatva a magánintézetek esetleges tulkapasait ellensúlyozni és a gazdák árleszállító kívánásáigukat elozni tenni. Ha a szimultánoltást például egy 41—50 kg. súlyú sertésnél alkalmazzuk, úgy az oltás 3 pengő 87 fillérbe kerül, amiből csak 20 fillér esik a virusra, 3 pengő 67 fillér pedig a szérumra. Ehhez járul még az anyag csomagolási és forgalmiadó költsége, ami 1000 köbcentiméterenként 485 pengőt tesz ki és darabonként 8—10 fillér többletköltséget okoz. Egy 50 kilogrammos sertés oltási költségét nyugodtan számit-hatjuk 4 pengővel, viszont egy 21—60 kg. súlyú állatnál a költség 4 pengő 50 fillérre emelkedik. A húsértésnél a föntmeltet árak 20%-kal magasabbak. Minthogy azonban a kevesebb súlyú kisebb életkorú is jelent, az oltás viszont csak egy évre immunizál, főlé, hogy tulkorán alkalmazva hatása elmulik, még mielőtt az állat teljesen kihízna. Ha pedig a félíg kész hizót éri utól a betegség, úgy örösi a kár, amely a tulajdonost éri. Nagyon örövedetes a földművelésügyi miniszterium legutóbbi tárgyalásainak eredménye, amely odavezetett, hogy nagyobb mennyiségű vásárlás esetén a szérum a 105 pengő egységár helyett 95 pengőbe kerül. De ez sem tökéletes megoldás! Először is az egyes gazdákhöz rendszeren elkerve jut el az oltóanyag, másodsor meg

Ugy eszel és iszol

Patakynál Bécsben,
mint otthon

Wien I, Spiegelgasse 10

Sonkapácolás pécsi mód, magyar sonka-pácolás. 70 fillér és 3 pengő, gyógyszerboltokban, gyógyszerárúknál, drogeriakban, Székelybányán: Baross Illatszertár, Győr. Vigyázzon, mert utánozzák.

Szélvédő ablók és ablakok részére

Fémlecs
Csavar
Nemzethét

ABA-LÉC' az egyetlen szabályozható
Kérjen díjtalan ismeretért és bemutatót. Az új Háztartási Háztalalkodó Vállalat BALAZS ALFÖLDI eőttöl V. Árnny
János utca 10. **Telefon: 10-9-8-7**

nagyon ráférne a gazdáközönségre ezen a téren is a részletfizetési könnyítés.

A magyar ipar nemzeti érték, pártolása hazafiias kötelesség. De a szérumgyártásnál néhány gyár érdeke szembekerül a mezőgazdaság érdekeivel. Nagyon fontos, hogy a tenyésztők elősebb szerepet kaphassanak és jókor megvegyhassák állattalományukat a fertőző betegségtől, semhogy ragaszkodjunk olyan gyárak készítményeihez, amelyek első sorban saját érdekeiket tartják szem előtt. A helyzet az, hogy van három gyár, amely — ha sokat — ezer embert foglalkoztat, ezzel szemben

a sertésenyésztés legalább másfélmillió embernek ad kenyeret.

Ezért a hivatalos tényezőknél be kellene látni, hogy a közre nézve előnyösebb, ha a meglévő állami gyárak áldozatok árán is abba a helyzetbe juttatják, hogy szérumot állíthassanak elő és azt szerény, polgári haszon mellett adja el a gazdáközönségnek. Az állattenyésztésnek elsőrangú érdeke ez! Közvetett haszna pedig az volna, hogy elősebb lépjen a betegség elleni védekezés, az oltószert felfedezés lényegesen növekednék és a bizonyítottan egyetlen helyes eljárását, a szimultán-oltást népszerűsítene.

A magyar városok befizették a Speyer-kamatokat

(A Reggel tudósítójától.) A magyar városok és megyei hatóságok —

kezdő kivételével — a Speyer-kölcsönnek most eszedékesse való kamatait befizették

és ezzel a kibocsátó bank után ez az összeg a legközelebbi hetekben a tranzsferalupa át fog utaltatni. Hogy mennyi fejtőrebe, számlába és főleg mennyi halaszthatatlan kiadás eltolásába került ez a befizetés, azt kutatni és megállapítani nagyon szomorú volna és

nagyon kérdéses, vajon a legközelebbi eszedékeséget a magyar törvényhatóságok képesek lesznek-e egyáltalán föfizetni.

Ha van a magyar pénzügyi kérdésnek komplexumában probléma, amely a megoldásra megérett, úgy a Speyer-kötvények kérdése az első ezek között. Miről van tulajdonképpen szó? A magyar városok és törvényhatóságok a Speyer-féle beruházási kölcsön után részben 7, részben 7,5% kamatot tartoznak fizetni. Ez a magas kamat elviselhetetlen tehérként nehezít meg azokra a városokra is, amelyek a fölvetett kölcsönt okosan és előrelátóan gyümölcsöző intézményekbe, vagy mint Győr városa, bérházakra fektették be, mert

a befektetett tőke a mai válságban még a kölcsönért kifizetendő kamatot sem hozza meg.

Viszont maguk a Speyer-kötvények a piacon igen alacsonyan állanak, a névérték 20—23%-ért megkaphatók. Van olyan város, amelynek módjában állna megvásárolni részben pénzkészletéből, részben, s ez a többség, egyes vagyontárgyak értékesítése révén azt az összeget, amelyből a piacon megvehetné annyi Speyer-kötvényt, amennyivel tartozik. Ezzel megszabadulna a terhes kamatfizetési kötelezettségtől, bevételének egyrésze fölszabadulna a rendkívül fontos munkakömbök teremtésére, vagyoni egyensúlyát helyreállítaná s megvolna a lehetősége arra is, hogy a tőkét vagy annak egy részét 1946-ban a kisorsoláskor visszakapja. Sajnos, a belügyminiszter az ilyen jogos, ésszerű és hasznos tranzakcióhoz nem adja meg hozzájárulását, holott

nem ütközhetik a külföldi hitelezők érdekeibe, ha az adós városok a már beföldön lévő kötvényeket a földési árfolyamon visszavásárolják.

Gárdos Herta

„Sztambul” szőnyegüzem

V. Vilmos császár-ut 14. sz. udvarban. — Telefon 814-05

Kézzel csomózott magyar perzsák feltűnő olcsó áron. Vétel-eladás. Legjobb bevásárlási forrás. — Művészi javítások. — Mosás.

VASÁRNAPI SPORT

Eldöntetlenek napja a futballban

Pontot vesztett a Ferencváros Debrecenben a Bocskai, a Hungária a III. kerület és a Budai „11” a Kispest ellen. Az Újpest 4:2-re verte a Somogyot. — A Nemzeti 8:1-re győzött a Soroksár ellen. — Ismét nyílt a bajnokság sorsa

(A Reggel tudósítójától.) A futball vasárnap ismét megtréfálta a papirformát. Eldöntetlen hozott három meccs is és ezek között van a Ferencváros—Bocskai találkozó is. A Ferencváros bizony leadott egy értékes pontot, a Hungária pedig multheti jó játékkára ezúttal ismét kinosan rossz játékkal cáfolt rá. Csak nehezen egyenlített ki 2:2-re a III. kerület ellen a Hungária. Az Újpest simán verte 4:2-re a Somogyot, a Budai „11” pedig kénytelen volt döntetlennel megelégedni a Kispesttel szemben. A Szeged 3:2-re győzte le az Attilát, míg a „kiesési derby” a Nemzeti 8:1-re nyerte a Soroksár ellen és az utolsó helyről a 9. helyre rúkkolt előre.

A bajnoki tabella most így fest:

1. Ferencváros	8	6	2	—	30:4	14	(2)
2. Hungária	9	5	4	—	36:14	14	(4)
3. Újpest	8	5	2	1	24:12	12	(4)
4. Budai „11”	8	5	2	1	18:22	12	(4)

A följavult Bocskai honi pályán pontot rabolt a Ferencvárostól

Ferencváros—Bocskai 1:1 (0:0)

(Debrecen. — 5000 néző. — Bíró: Kohányi.) Mind a két csapat standard együttesével szerepelt. Szünet előtt a hátszéllel játszó Ferencváros némi fölénnyben volt, de esatársorának puha játéka miatt nem ért el eredményt. A II. félidőben a Bocskay vezetett több támadást és kis szerencsével a győzelmet is megszerezhetette volna.

A mezőny legjobb embere Varga, a Bocskai kapusa volt,

aki a nehéz lövések egész sorozatát védte. A Ferencváros némi esaföldást kelített, különösen esatársorának **meddő játéka** okozott kinos föltűnést.

A debreceniek lelkesen és kitartóan küzdöttek és a döntetlen teljes mértékben megérdemelték. A Ferencváros rögtön a start után erősen rohamoz, de az 5. percben Turai biztos gólnak látszó lövését Varga védte. A 12. percben Turai még a kaput is kijátszotta, de Janzsó a veszélyes labdát korner árán menti. Félórás Ferenc-lyén után a 30. percben a Bocskai is támadásba lendül, Telesi azonban a kapu fölé lö. A kö-

A Hungária csak az utolsó negyedórában tudta behozni a III. kerületiek kétgólos előnyét

III. kerületi FC—Hungária 2:2 (1:0)

(Hungária-ut. — 2000 néző. — Bíró: Gombos.) A Hungária és a III. kerület az egész mult héten versenyt futott Spitzert, az Újpest szabaddisznán levő balösszekötő esatárjárát. A versenyt a Hungária nyerte meg, sőt hozzászerezte Kármánnak eddig a Nemzetieknél szerepelt altergóját, Gergelyt, mégis a versenyt, vagyis a meccset, majdhogy a III. kerületiek nyerték meg, akik a második félidő 38. percéig 2:0-ra vezettek, de, hibás taktika folytán, **kéngedték közülől a győzelmet.** Az óbudaiaknak ugyanis csak azt kellett volna csinálni, amit a Hungária csinált mult vasárnap a Ferencváros ellen, amikor az egész csapat védekezésére rendezkedett be, a III. kerületieknek azonban az volt a vesztük, hogy 3:0-ra akartak nyerni és végül örülhettek, hogy a finisben, ráadásul, el nem vesztették a meccset. A mérkőzés erkölcsi győztese így is a III. kerületi FC, de mit ér az erkölcsi győzelem a futballban? Abból bizony nem lehet megérteni, amikor a nagycsapatok is anyagi gondokkal küzdenek, de most nem az anyagiakról van szó, a futballsportot kellene dícsérni, az a meccs azonban ismét rávilágított arra, hogy

menüjére hanyatlott a magyar futball, de különösen a magyar esatárjáték.

A belső esatárok ugyanis mind a két csapatban **szívalmasan rosszul játszottak**, hiszen a III. kerületieknek mind a két gólját például a jobbszélső Fenyesi rúgta, míg a Hungária két gólját, a szélsőkön kívül, jöreszt a szerencse segítette elő. Jó, az átlagon fölülemelkedő futballt csak a III. kerületiek hátrvédő pára (Győri—Bíró), a Beretvási—Lutz—Magyar halvesora és a két szélső esatár, Drössler, de különösen Fenyesi produkált, míg a Hungáriából csak Mandli, Kocsist, Baráttyt és —

5. Szeged FC	8	4	1	3	18:20	9	(7)
6. III. kerületi FC	8	3	2	3	16:16	8	(8)
7. Bocskai	9	2	3	4	15:17	7	(11)
8. Kispest	8	2	3	3	18:24	7	(9)
9. Nemzeti	9	2	1	6	18:26	5	(13)
10. Attila	8	2	1	5	11:25	5	(11)
11. Somogy	8	1	2	5	11:22	4	(12)
12. Soroksár	9	1	1	7	16:41	3	(15)

Hátralevő mérkőzések:

Ferencváros: Újpest, III. kerület, Somogy.
Hungária: Budai „11”, Somogy.
Újpest: Ferencváros, Attila, Soroksár.
Budai „11”: Hungária, Nemzeti, Szeged FC.
Szeged FC: Soroksár, Kispest, Budai „11”.
III. kerületi FC: Somogy, Ferencváros, Attila.
Bocskai: Attila, Kispest.
Kispest: Nemzeti, Szeged FC, Bocskai.
Nemzeti: Kispest, Budai „11”.
Attila: Bocskai, Újpest, III. kerület.
Somogy: III. kerület, Hungária, Ferencváros.
Somogy: III. kerület, Hungária, Ferencváros.

zónsóg többiben elégedetlenkedik a bíró ítéleteivel és **tüntel ellene.** A 37. percben Markos kicselezte a Ferencváros védelmét, de lövése kapu fölé került. A 42. percben Hevesi éles lövését Háda korner árán teszi ártalmatlanná. Szünet után az első 10 percben a Ferencváros folytatja támadásait, egyik lövés a másik után megy a debreceni kapura, de Varga mindent ment. A 10. percben Kohut centeroz, nagy a kavarodás a Bocskai kapuja előtt, végre

Kovács a gólbá talál. (1:0).

A 15. percben Vincze 20 méteres szabadrugását Háda biztosan fogja, majd Hevesi lövését kornerre tolja. A 27. percben baloldali támadás után Zilahí labdjaja

Markos elé kerül, aki kapusból kiegyenlít. (1:1).

A Bocskai az eredményen föllekesedve tovább támad, a 32. percben a Ferencváros kapuja előtt nagy kavarodás is támad, de Zilahí és Telesi a góllövésben egymást akadályozzák. Változó mezőnyjátékkal ér véget a mérkőzés.

néhány keresztpasszáért — Spitzet lehet dícsérni. Szabó I. az első félidőben ismét fényes bravurral védett, de Fenyesi első gólját olyan ügyefogyottan engedte be, ami ma már amatőr kapusnál sem fordul elő. A pózolás átka legtöbbször egy-egy potyagól. Sokkal szerencsésebben uszta meg a III. kerületiek kapujában való debütáló Budai, aki viszont a Hungária kiegyenlítő góljánál követett el vézetes hibát. Az új szerzemények közül Gergely, az ellenfél kapuja előtt, „válogatott formát” játszott ki, sokkal tenészesesebbnek bizonyult szünet után a centerhalf szerepében. A szintén a Nemzeti-„istállóból” elkerült Horváth ügyes játékos, amit most csak azért nem tudott bebizonyítani, mert társaitól egyáltalában nem kapott labdát.

A Hungária végzte. Weber katasztrofálisan rossz játéka kívül, Tieska és Cseh II. meglepően gyöngre formája volt. Cseh a mezőnyben alig csinált valamit, a gól előtt is rendre hibázott. Tieska pedig, energiájának igénybevétele nélkül, szintén nem tudott boldogulni. Kármán, a III. kerületiek közepesátára, kissé önféjű, de jó futballista. Szaniszló alaposan benne volt az óbudai kék-fehéreknek mind a két góljában, mert állandóan szabadon hagyta Fenyesit.

A Hungária kezd nap ellen, de szílel hátkban. Tervszerűen esapokdás után az első formás akciót Fenyesi vezet, centerét Kármán fejeli, de Szabó I. elsázt rávetéssel ment. Drössler is kedvező helyzetet teremt, de a belső esatárok a góllal keesgetgő labdát lekésik. Barátty beadását (8. perc) Budai kiejti, de Gergely ezt a sánszot sem tudta kihasználni. Budai hibájából a Hungária a 10. percben kornerrel veszélyeztet. Ottvári bombája a felső kapufára pattan, majd ismét Drössler hagyja fakápnál a kék-fehérek védelmét, de őt lépésről a kapu mellé passzoz. Drössler következő támadását korner árán hárítja

el a Hungária (6. perc), majd Tieska célozza meg a III. kerületiek kapujának ellenkező sarkát, de hibáz, akárcsak egy olimpiai kiküldött. Ujabb Hungária-korner után (21. perc) Bíró alaposan elgáncsolja Gergelyt. Barátty 25 méteres szabadrugása a felső kapufára vágódik. A 30. percben III. kerület-gól fenyeget. Drössler centerét Szabó I. a tőle három lépésre álló Kármán elé boxolja, de a labda a kapu mellett siklik el. A Hungária első formás támadása Gergelynél akad meg, aki közvreden közelről szintén a gól mellé továbbít. Barátty tulerélyesen szereli Drösslert, amiért megintik. A 37. percben Drössler lesből indul, veszélyes centerét Barátty korner árán szereli. Spitz—Gergely ügyes akciójából Cseh II. kerül kedvező gólhelyzetbe, de a kapu helyett a kapust találja el. Spitz bombája is a kapus kezében köt ki, annál szerencsésebb a III. kerület, a 45. percben ugyanis

Fenyesi könnyen védhető labdját Szabó I. kiejti és a gólbá segíti (1:0).

Szünet után is a III. kerület van frontban. A 4. percben Drössler centerét Fenyesi továbbítja, a labda Barátty kezén megakad, de a bíró nem minősíti szándékos handsnek. Weber „véletlen” bombáját Budai korner árán menti (6. perc). A 8. percben

Beretvási szabadrugását Weber Fenyesi elé fejeli, aki habozás nélkül a gólbá továbbítja (2:0). A Hungária a második gólt sem veszi föl tragi-

Ma

Budapesten mindenki a

CONGORILLA

Fox-filmről beszél

Négy nap alatt

120.000 ember nézte meg

CONGORILLA

a dzsungel-filmek csodája

Kizárólag

URÁNIA

Előadások kezdete:

1/4, 1/6, 1/8 és 1/2 10 órakor

Vasár- és ünneppanapon:

1/2, 1/4, 1/6, 1/8 és 1/2 10 órakor

Az első előadások fé'helyárakkal

